वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

दिगो विकास लक्ष्य

३१औं
वार्षिक साधारण सभा

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

Central Dairy Cooperative Association Ltd. Nepal (CDCAN)

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं ०१-४७९७२४२ cdcan.ktm@gmail.com
www.cdcan.coop.np

दर्ता नं. ३०५/०४९/०५०

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

Central Dairy Cooperative Association Ltd. Nepal (CDCAN)

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं 01-४७९७२४२ cdcan.ktm@gmail.com
www.cdcan.coop.np

सल्लाहकार समिति

सल्लाहकार
मिनराज कंडेल
९८५१०८५८३०

सल्लाहकार
के.बी. उप्रेती
९८५१०८४६०९

सल्लाहकार
माधब कोइराला
९८४१७७५३४९

सल्लाहकार
चन्द्र प्रसाद ढकाल
९८५१०२००४९

सल्लाहकार
रमन पाठक
९८६११७७९८२७

सल्लाहकार
एक नारायण पौडेल
९८४५११७२९४

सल्लाहकार
धुब्र प्रसाद चौलागाई
९८५१११५०६०

सल्लाहकार
रामेश्वर पोखरेल
९८५५०५८२९१

सञ्चालक समिति

अध्यक्ष
अम्मर बहादुर कुँवर
९८५६०६०६३६

नि.अध्यक्ष/पदेन सदस्य
नारायणप्रसाद देवकोटा
९८५५०६९७७६

बरिष्ठ उपाध्यक्ष
कृष्ण प्रसाद सापकोटा
९८५१०९२८९०

उपाध्यक्ष
भगीरथ तिमल्सिना
९८४५०५४६९७

महासचिव
रामप्रसाद आचार्य
९८५११३०१०८

सचिव
थानेश्वर सापकोटा
९८५५०४४४०४

कोषाध्यक्ष
बालकृष्ण उप्रेती
९८४५०४६९८७

सदस्य
हरि प्रसाद काफ्ले
९८४७०३८१८२

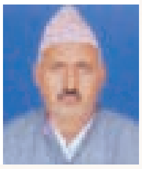
सदस्य
हरिहर सुवेदी
९८४५०६३४४७

सदस्य
रामचन्द्र पाठक
९८५५०५८९३३

सदस्य
केशव प्रसाद सापकोटा
९८५१०३८४०३

सदस्य
डिल्ली प्रसाद थपलिया
९८५५०६०७८४

सदस्य
रञ्जना पौडेल
९८४१४८४५०१

सदस्य
गंगा बिसुराल
९८४१६७९६३३

सदस्य
टिका बहादुर कटुवाल
९८४२०२८४०६

सदस्य
दिपेन्द्र कुमार आचार्य
९८४२८२०२५७

सदस्य
विदुर हुमागाई
९८५५०७३८१०

सदस्य
दिपक गौतम
९८५७६३१३३०

सदस्य
लेखनाथ पाण्डेय
९८४७०३१५१३

सदस्य
इन्द्र प्रसाद लुईटेल
९८४८०२१४४३

सदस्य
भरत बहादुर बिष्ट
९८६५९८२०७२

लेखा सुपरिवेक्षण समिति

लेखा संयोजक
नवराज बराल
९८४६२१३३०६

लेखा सदस्य
शिव प्रसाद कोइराला
९८४११०९०८२

लेखा सदस्य
पर्शुराम विश्वकर्मा
९८४८८२०१९५

कर्मचारी

प्रबन्धक
श्रीहरि दाहाल
९८५११३२७१६

परियोजना संयोजक
सीता थापा
९८६९५७५२२८

प्रशासन तथा लेखा अधिकृत
सुनिता थापा
९८०२३५७८९७

कार्यालय सहायक
भवानी धिताल भट्राई
९८४१०००६४८

स्थायी लेखा नं. ६०१६४८१२४ दर्ता नं. ३०५/०४९/०५०

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

Central Dairy Co-operative Association Nepal (CDCAN)

नयाँबानेश्वर, काठमाडौं, फोन नं. ०१-४७९७२४२

प.सं/च.नं. : ०८२।०८३–१२९ मिति: २०८२/०९/०६

श्री सम्पूर्ण दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्था लि.,

बिषय : <u>साधारण सभामा अनिवार्य उपस्थित हुनेबारे ।</u>

उपरोक्त सम्बन्धमा यस संघको ३१ औं वार्षिक साधारण सभा तपसिल मिति, समय र स्थानमा निम्न प्रस्तावहरुमा छलफल तथा निर्णयको लागि आयोजना गरिने भएकोले तहाँको संघ/संस्थाको तर्फबाट प्रतिनिधी मनोनयन गरि तहाँको आधिकारीक लेटर प्याडमा यस संघलाई आ.व. २०८२/८३ सम्मको बुझाउनु पर्ने वार्षिक सेवा शुल्क सहित उपस्थित गराई दिनहुन हार्दिक अनुरोध गरिन्छ । यस संघमा अद्यावधिक सदस्य संघ/संस्थाहरु मात्र साधारण सभामा सहभागीता जनाउन सक्ने व्यहोरा अनुरोध गर्दै यथासिघ्र आ-आफ्नो संघ/संस्थाको विवरण तथा कागजात अद्यावधिक गराई दिनुहुन समेत हार्दिक अनुरोध छ साथै २९ औं वार्षिक साधारण सभाको निर्णय बमोजिम १ करोड भन्दा कम कुल पुँजी हुने संस्थाको वार्षिक शुल्क रु २०००, १ करोड भन्दा बढी कुल पुँजी हुने संस्थाको वार्षिक शुल्क रु ५००० र जिल्ला दुग्ध सहकारी संघको हकमा वार्षिक शुल्क रु ५००० तय भएकोले सम्पूर्ण सदस्य दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्थाहरुलाई आ.व. २०८१/८२ को लेखा प्रतिवेदन र कर चुक्ता अनिवार्य लिई उपस्थित हुन अनुरोध गरिन्छ ।

प्रस्तावहरु :

१. सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षको प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।
२. कोषाध्यक्षको प्रतिवेदन तथा आ.व. २०८२/०८३ कार्यक्रम तथा बजेट सम्बन्धमा ।
३. लेखा समितिको प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।
४. आ.व. २०८१/०८२ को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।
५. आ.व. २०८२/०८३ को लागि लेखा परिक्षक नियुक्ति तथा पारिश्रमिक सम्बन्धमा ।
६. माइन्यूट प्रमाणित गर्ने प्रतिनिधि मनोनयन सम्बन्धमा ।
७. नीति तथा कार्यविधि सम्बन्धमा ।
८. विविध ।

स्थान : डिलाइट पार्टि भेन्यु, महालक्ष्मीस्थान चोक, ललितपुर (महालक्ष्मी मन्दिरसँगै) ।
मिति : २०८२ पौष २८ गते ।
समय : विहानको १०:३० बजे
सम्पर्क नं. : अध्यक्ष ९८५६०६०६३६, ब.उपाध्यक्ष ९८५१०९२८९०, महासचिव ९८५११३०१०८, व्यवस्थापक ९८५११३२७१६, कार्यालय: ०१-४७९७२४२

....
राम प्रसाद आचार्य
महासचिव

विषयसूची

क्र.सं.	विषय	पेज नं.
१.	अध्यक्षको वार्षिक प्रतिवेदन आ.व. २०८१/०८२	३
२.	कोषाध्यक्षको वार्षिक प्रतिवेदन आ.व. २०८१/०८२	१०
३.	लेखा समितिको वार्षिक प्रतिवदेन आ.व. २०८१/०८२	१६
४.	लेखा परिक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन आ.व. २०८१/०८२	१९

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर काठमाण्डौ

संचालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूद्धारा
३१ औं वार्षिक साधारण सभामा प्रस्तुत वार्षिक प्रतिवेदन

■ अम्मर बहादुर कुँवर, अध्यक्ष

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपालको गरिमामय ३१ औं वार्षिक साधारण सभाको गरिमा बागमती प्रदेशको ललितपुरमा हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरी पाल्नुहुने प्रमुख अतिथिज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरु, अतिथिज्यूहरु, सल्लाहकारज्यूहरु, संचालकज्यूहरु, लेखा सुपरीवेक्षण समितिका संयोजकज्यू एवं सदस्यज्यूहरु, पूर्व अध्यक्षज्यूहरु एवं पूर्व संचालकज्यूहरु पत्रकारज्यूहरु एवं उपस्थित साधारण सभाका सम्पूर्ण प्रतिनिधी सदस्यज्यूहरु र कर्मचारीहरुमा हार्दिक सहकारी अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

यस संघलाई वर्तमान अवस्थासम्म ल्याउन महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण दुग्ध उत्पादक किसानहरु, सहकारी संघ/संस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरु, सल्लाहाकारज्यूहरु, शुभेच्छुक एवं शुभचिन्तक र एवं पथप्रदर्शक अग्रजहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

नेपालको अर्थतन्त्रमा कृषि/पशुपालन क्षेत्रले महत्वपूर्ण योगदान दिदै आइरहेको छ । नेपालको कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान करिब एक तिहाई (३१.६९%) रहेको छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा दुग्ध क्षेत्रले लगभग ९ प्रतिशत योगदान दिएको छ। यस क्षेत्रले ग्रामीण रोजगार सृजना गर्न, गरिवी निवारणमा सघाउ पुर्‍याउदै शहरको पुँजी ग्रामीण क्षेत्रमा वार्षिक १७ अरव रुपैयाँ भन्दा बढी प्रवाह गरी राष्टि«य अर्थतन्त्रको विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ ।

नेपालले दुग्ध क्षेत्रको करिव ७ दशक इतिहास पुरा गरेको सन्दर्भमा दुग्ध उत्पादक किसानहरु संगठित भई उत्पादन, संकलन गरी बजारीकरण गराई ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई सुदृढ तुल्याउन हरेक दिन शहरको पुँजी गाउँ पुऱ्याउने माध्यम बनेको दुग्ध सहकारी अभियानको नेतृत्व गरीरहँदा यसको लक्ष्य पूरा गर्नेतर्फ संघलाई अघि बढाउनका लागि संघका सेवाहरुलाई समेत परिष्कृत र परिमार्जन गरी दिगो रुपमा रुपान्तरण गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

विगतका दिनहरुमा उत्पादन लागतका आधारमा कच्चा दूधको मूल्य वृद्धिका लागि लड्दै आइएकोमा अबको संघर्ष उत्पादन लागत न्यूनिकरण गराई मूल्य श्रृङ्खलाद्धारा दुग्ध उत्पादक किसानको जीवनस्तर उकास्नका लागि गुणस्तरीय उत्पादन अभ्यास कार्यक्रम, घाँस खेती, सहकारी दाना उद्योग, साइलेज उत्पादन कार्यक्रम, सहकारी पशुपालन, स्रोतकेन्द्रको व्यवस्थापन, नश्ल सुधार कार्यक्रम संघ र प्रदेश, सरकारद्धारा निर्मित पाउडर प्लान्ट समय सापेक्ष सहकारी साझेदारी मार्फत संचालन गर्न गराउन नेपाल सरकार मार्फत पहल कदमी गरिनेछ ।

पशुपालनमा समय समयमा आउने विपत्ति र पशु जन्य रोगहरुको कारणले कृषि तथा दुग्ध क्षेत्रमा आवद्ध पशुपालन कृषकहरुलाई नराम्रो असर पारेकोले उक्त माहमारीबाट आक्रान्त भएका कृषकहरुलाई उत्साहा जगाई सोही पेशमा समाहित गर्न सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ । पशुपालक कृषकहरुले नियमित दुध उत्पादन गरी आफ्नो रोजिरोटी चलाईरहेको अवस्थामा दूध बन्द र बजार अस्त व्यस्तताको कारणवाट नियमित दूध बिक्री वितरण गर्न कठिन्याई हुनु र पशुआहार पनि नियमित उपलब्ध हुन नसक्दा पशुवस्तुहरुमा पनि अनुत्पादक बढ्दै ठूलो समस्या झेल्नु परेको अवस्थामा उत्पादन गरेको दूधलाई ब्यवस्थित गरी दूध सहकारी मार्फत दूध उद्योगहरुमा बिक्री गरिएको दूधको समयमै भुक्तानी नपाउँदा कृषकहरु मर्माहित भएको अवस्थाले गर्दा सबै विषयहरुलाई समय समयमा सरकारलाई ध्यानाकर्षण गराउँदै धूलो दूध उद्योगहरुलाई पूर्ण क्षमतामा संचालन गराई किसानहरुको नियमित दूध विक्री र समयमा भुक्तानी ब्यवस्था गर्न मन्त्रालयमा पहल गरिदै आएका छौं ।

उत्पादन वृद्धिमा अर्बौं खर्चेर कृषकहरुले यो पेशामा अनवरत संलग्न रहेको अवस्थामा सरकारबाट राहत र किसानका समस्यालाई समयमा नै सम्बोधन हुन सकेन पशुवस्तुमा पनि अत्यन्त जटिल रोगको विगविगी भएको कारणले पशुवस्तुलाई आवश्यक अनुसारको घाँस दाना पर्याप्त नभएकोले उत्पादन घट्नुको साथै समयमा औषधि उपचार नपाएकोले पशुवस्तुलाई आफ्नो गोठबाट हटाउनुको विकल्प नभएको हुँदा पुन यस पेशावाट पलायन हुने अवस्था सिर्जना भएको बिषयमा सरकार समक्ष ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौं ।

वाह्य मुलुकबाट दुग्धजन्य पदार्थ आयातलाई पूर्णरुपमा निरुत्साहित गर्दै उत्पादनको बजार ग्यारेन्टी गर्न सरकारबाट प्रतिबद्धता हुनुपर्ने र दुग्ध जन्य उद्योगहरु विभिन्न प्रकारका धुलो दूध उद्योग, चक्लेट उद्योग लगायतका अन्य उद्योगहरु, निजी क्षेत्र र सहकारी मार्फत संचालन गर्न सरकारले आवश्यक पूँजीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । उद्योग संचालनका सरल विधि अघि बढाई किसानले उत्पादन गरेको दुधको

लागत मुल्यको आधारमा विश्लेषण गरी उचित मुल्य कायम गर्नु पर्ने देखिन्छ। नेपालको दुधको मुल्यलाई अन्य देशको मुल्यसँग दाँजिने हो भने अन्य देशको किसानले प्राप्त गर्ने सेवासुविधा पनि सोही बमोजिम उपलब्ध भएको खण्डमा किसानहरुले प्रतिस्पर्धात्मक रुपमा दूध उत्पादन गर्दछन्, नीतिगत रुपमा समय सापेक्ष अन्य वस्तुको मूल्य बृद्धि संगसंगै दूधको मूल्य समायोजन गर्ने बारे ऐन र विनियममा व्यवस्था गरिनु पर्दछ।

यस संघमा दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्था मध्ये हालसम्म ८३३ संघ/संस्था आबद्ध भैसकेका छन् भने आबद्धताको क्रम बढ्दो छ। संजालको हिसावले सक्षम यो संघ आर्थिक अवस्था कमजोर भएका कारण संस्थाहरुको आवश्यकता र अपेक्षा बमोजिम सेवा प्रबाह गर्न सकिरहेको छैन। यस अभियानकै क्रममा गठित सहकारी संस्थाहरुलाई एकिकृत बनाई संस्थागत रुपमासदस्यहरुलाई कृषि र पशुपालन पेशाको माध्यमबाट तिनै तहका सरकार दातृ संघ/संस्था, बित्तीय निकायबाट सहयोग लिई व्यवसायिक रुपमा पशुपालन अघि बढाउदै उनीहरुको आय आर्जनमा बृद्धि गरी जीवनस्तर उकासी मुलुकलाई दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर बनाउन सिप बिकासका लागि समन्वय गर्दैदुग्धजन्य पदार्थ जस्तै छुर्पी, घिउ, चिजहरु अन्तराष्ट्रिय बजारीकरण गर्ने कार्य अघि बढाउन नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ।

अदरणीय प्रतिनिधीज्यूहरु,

संघको ३१ औं बार्षिक साधारण सभासम्म आइपुग्दा सहकारीका मूल्य-मान्यता र सदस्य संस्थाको समस्यालाई मनन गर्दै आगामी दिनहरुमा ब्यवस्थापकिय एवं आर्थिक हिसावले समेत सदस्य संघ संस्थाको समस्या समाधान गर्नका लागि अझै कृयाशिल हुने कुरा यहाँहरु समक्ष अवगत गराउन चाहन्छु।

दुग्ध व्यवसायले शहरको ठूलो पुँजी ग्रामिण क्षेत्रमा प्रबाह गराई ग्रामिण अर्थतन्त्रको उत्थानमा उल्लेखनीय भूमिका निर्बाह गर्दै आएको छ। निर्वाहमुखी पशु पालन गरी दूध बिक्रि गरिरहेका किसानहरुलाई ब्यवसायिक बनाउने र किसानहरुको आर्थिक अवस्था मजबुतर व्यवस्थित बनाउँदै युवा जनशक्तिलाई पशुपालन पेशामा आबद्ध गराई गरिबी न्यूनिकरण मार्फत देशलाई सम्बृद्धि तर्फ लान नेपाल सरकारले यो पेशालाई मर्यादित र आकर्षित बनाउन अति आवश्यक छ।

यस संघको पहलमा उत्पादनका आधारमा भएको अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई तीनै तहका सरकारहरुबाट यो कार्यक्रमलाई व्यापक रुपमा अघि बढाउँदै उत्पादनको आधारमा प्रतिलिटरमा रु ५ नघट्ने गरी अनुदान रकम वृद्धि गर्दा कृषकहरुको हातैमा उक्त रकम पुग्ने हुँदा र यस कार्यक्रमबाट पशुपालनमा उर्जा थपिने हुनाले यसलाई अझ व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकारलाई अनुरोध गर्न चाहन्छौं।

किसानको उत्पादन लागतको तुलनामा कच्चा दूधको किसान मूल्य कम छ। समय सापेक्ष दूधको मूल्य वृद्धि गरी लागत घटाउने कार्यक्रमलाई दुग्ध नीतिका आधारमा लागत न्यूनीकरण जस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन सरोकारवाला निकायको अनिवार्य सहभागिता गराई अघि बढाउन अनुरोध गर्दछौं।

दुग्ध व्यवसायले देशको ग्रामिण क्षेत्रका बिपन्न वर्गलाई रोजगारीको अवसर श्रृजना गर्दै कृषकको आय आर्जनमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ। दुग्ध क्षेत्रको लगानीलाई व्यवसायिक एवं दीगो विकासका लागि प्रविधिको विकास, गुणस्तर सुधार, बजारको सुनिश्चितता, आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रबर्द्धन गरी पाडा बाच्छीको संरक्षण गरी श्रोतकेन्द्र स्थपना गरी गरी उन्नत नश्लका साढे राँगा आयात गरी कृतिम गर्भाधान गराई किसानहरुको पेशा संरक्षण गर्न संघले विगत देखीनै पहल कदमी गर्दै आएकोमा नेपाल सरकारबाट उन्नत साढे ,उन्नत मूर्रा रांगा आयात भएकोले अब नेपाल छिटै नै उन्नत नश्लका सिमेन सबै किसानहरुले प्राप्त गर्ने आसा जागेकोछ।

आदरणिय प्रतिनिधीज्यूहरु,

गत साधारण सभा सम्पन्न भए पश्चात् दूध क्षेत्रमा आएका चुनौतीहरु समाधानको लागि संघले गरेका पहलहरुका सम्बन्धमा संक्षिप्त एवं समिक्षात्मक रुपमा उल्लेख गर्न चाहान्छु।

- मिति २०८१ जेठ १० गतेको भर्च्युअल बैठकबाट दूधको भूक्तानी बक्यौता सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई दवाव मूलक कार्यक्रम गर्ने जानकारी गराइयो।
- मिति २०८१ जेठ २० गतेको सञ्चालक समितिको बैठक बसी मिति २०८१ जेठ २५ गतेबाट कालोपाटी बाँध्ने कार्यको शुरुवात भयो।
- मिति २०८१ असार ५ गते दुग्ध विकास संस्थानमा ताला बन्द गर्ने कार्यको घोषणा हुँदा नेपाल सरकारबाट दुग्ध विकास संस्थानलाई सहुलियत व्याजमा रु ६० करोड रुपैया भुक्तानीको व्यवस्था मिलाउने कार्य गरीयो।

- मिति २०८२ भाद्र २४ गते दूधको भुक्तानी बक्यौता, अबैध तवरबाट दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थ आयात सम्बन्धि विषयमा डेरी उद्योगीहरुसँग छलफल गरी नेपाल सरकारलाई उल्लेखित विषयमा अनुगमन समिति बनाई आयात रोक्न र भुक्तानी सहज बनाउन समेत पहल गरीयो ।
- मिति २०८२ कात्तिक ९ गतेको सञ्चालक समितिको बैठक बसी भारत तथा अन्य मुलुकबाट आयात गरीने भनिएको दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरुलाई मन्त्रालय र विभिन्न निकायहरुलाई जानकारी गराई आयात रोक्ने काम गरीयो ।
- कच्चा दूधको गुणस्तर सुधार लगायतका कार्यक्रमहरुमा साझेदारी गर्न सहयोगी संस्थासँग सहकार्यमा कार्यक्रमहरु गरिएको ।
- विभिन्न साझेदारसँगको सहकार्यमा विभिन्न तालिम कार्यक्रम गरिएको ।
- सदस्य संघ/संस्थाको व्यवसायिक, आर्थिक तथा संस्थागत क्षमता अभिबृद्धिको लागि बिभिन्न निकायहरुमा प्रस्तावनाहरु तयार गरी सहकार्यको लागि पेश गरिएको ।
- संघिय सरकार र प्रदेश सरकारका कार्यालयसँग समन्वय गरी सदस्य संस्थाहरुमा मिल्क एनलाईजर, चिलिड भ्याट तथा अन्य अनुदानका कार्यक्रम उपलब्ध गराउन पहल गरिएको ।
- स्थानीय तहहरुसँगको सहकार्यमा समेत कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरीएको ।
- हेफर प्रोजेक्ट नेपालको सहयोगमा "नेपालको दुग्ध क्षेत्रको रुपान्तरणका लागि मिल्की वे कार्यक्रम" अन्तरगत दुग्ध क्षेत्रको रुपान्तरणका लागि प्रबिधि र असल अभ्यास प्रबर्द्धन परियोजना नेपालका ५ लाख कृषक माझ पुग्न यस केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघमार्फत कार्यक्रम चितवन जिल्लाबाट गत वर्षबाट शुरुवात भएकोछ । नेपालमा पशुपालनबाट जुन किसिमको अपेक्षा राखेर विदेशबाट फर्किएर पशुपालन र दूध उत्पादन गर्ने जमर्को गरेतापनि अपेक्षा अनुसारको उपलब्धि नभएको कारणले व्यवसायबाट विस्थापित हुने अवस्था देखा पर्न थाल्यो यसै सन्दर्भमा यो व्यवसायलाई दिगो र भरपर्दो बनाउन संघले विभिन्न निकायसँग साझेदार गर्ने कार्यको खोजी गर्ने क्रममा हेफर प्रोजेक्ट नेपालले विदेशबाट उच्च नश्ल गाइका बाच्छी आयात गरी उत्पादकत्व बढाउने अभियान सिन्धुली जिल्लाबाट सुरुवात भएकोछ त्यस सम्बन्धमा केन्द्रीय संघले हेफर प्रोजेक्ट नेपालसँग सहकार्य गरी यो अभियानलाई देशैभरी फैलाउन परियोजनासँग पटक पटक छलफल गरी कार्यक्रम गर्न प्रस्ताव राखेकोले उक्त प्रस्तावलाई उपयुक्त ठानी दुई पक्ष विचको समझदारीबाट गत आर्थिक वर्षमा सम्झौता गरी चितवन जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.बाट मिल्की वे कार्यक्रमको थालनी हुँदै गर्दा जर्सी भ्याली परियोजना समेत थप गरी गण्डकी प्रदेशको कास्की, तनहुँ र नवलपुरमा उक्त कार्यक्रम प्रारम्भ हुँदैछ । यस कार्यलाई संघले आफ्ना मातहतका जिल्ला संघहरुको माध्यमबाट सदस्या संस्थाहरु मार्फत किसानको आवस्यकताको पहिचान गरी उत्पादन बृद्धि गराउने र यो पेशालाई सम्मानित पेशाको रुपामा अगाडी बढाउदै जाने गरी अभियानको थालनी भएकोछ । यसले नेपालको ग्रामिण अर्थतन्त्रलाई टेवा पुग्नेछ र किसानहरु आत्मनिर्भर हुँदै जाने छन् भन्ने विश्वास लिएका छौं ।
- उत्पादन, संकलन र बजारिकरणमा महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्ने संघ/संस्थाको ठूलो भुमिका हुनेहुँदा किसानले उत्पादन गरेको दूध संघ/संस्थाहरुले संकलन गरी बजार व्यवस्था गर्नुपर्ने भएको हुँदा संघ/संस्थाको सञ्चालक समिति, कर्मचारीहरु क्रियाशिल नभएसम्म दिगो र भरपर्दो हुँदैन भन्ने हाम्रो निश्कर्ष हो । त्यसैले हेफर प्रोजेक्ट नेपाल र यस केन्द्रीय संघ विच छलफल भई २०८२ मंसिर १७ गतेबाट कोशी प्रदेश, मधेश प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेशका १६ वटा जिल्लाका जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघको अनुगमन गरियो । अनुगमन प्रतिवेदन अनुसार संघहरु कमजोर अवस्था रहेको देखियो । अत संघलाई क्रियाशिल बनाउन अभियानकै थालनी गर्नुपर्ने तत पश्चात मात्र किसानहरुको हक हितमा काम गर्न सकिने र सरकार र सो परियोजनाहरुलाई हुनुलार्य विश्वास दिलाई कार्यक्रम बजेटहरु प्राप्त गर्न सक्ने भएको हुँदा यसलाई क्रमश क्रियाशिल बनाउन जोड दिनेछौं ।
- राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड र केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघको आर्थिक सहकार्यमा काठमाडौं जिल्लामा १ दिने दुग्ध क्षेत्रमा देखिएका अवसर, चुनौति, समस्या र समाधान विषयक अन्तरक्रियात्मक गोष्ठी, काभ्रे जिल्लामा ५ दिने मिल्क एनालाइजर सञ्चालन एवं मर्मत सम्भार तालिम, चितवन जिल्लामा १ दिने दुग्ध क्षेत्रमा देखिएका अवसर, चुनौति, समस्या र समाधान विषयक अन्तरक्रियात्मक गोष्ठी र बारा जिल्लामा ५ दिने प्रदेश स्तरी दुधालु गाई भैंसी आहार व्यवस्थापन तालिम (Ration Balance App) कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएको ।
- 'नेपालको दुग्ध क्षेत्रको रुपान्तरणका लागि प्रविधि र उत्कृष्ट अभ्यासहरूको प्रवर्द्धन' परियोजना अन्तर्गत, **हेफरले** केन्द्रिय दुग्ध सहकारी संघ लि नेपाल मार्फत नेपालमा दुग्ध क्षेत्रको दिगो विकास र सहकारी सुदृढीकरणका लागि विविध कार्यक्रमहरू चितवन जिल्लामा सञ्चालन भएका थिए । यी कार्यक्रमहरूमा परियोजना कार्यान्वयनका लागि फोकल पर्सन परिचालन, मासिक प्रगति समीक्षा बैठक, त्रैमासिक सरोकारवालासँग समीक्षा कार्यशाला, DMPCU सम्बद्ध MPC हरूमा अनुगमन र प्राविधिक सहयोग, दुग्ध संकलन केन्द्रमा उपकरण मर्मतका लागि मेकानिक/इन्जिनियर परिचालन, हेफर आधारशिला तालिम, र जलवायुमैत्री असल पशुपालन अभ्यास

तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम समावेश थिए। यी सबै गतिविधिहरूको उद्देश्य स्रोत किसान र प्रशिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, प्रविधि र असल अभ्यासको कार्यान्वयन, सहकारी सञ्चालनमा दक्षता, र सामुदायिक सहभागिता सुनिश्चित गर्नु हो। अनुगमन र प्राविधिक सहयोगले :एऋ स्तरमा सेवा प्रभावकारिता सुनिश्चित गरेको छ। मेकानिक/इन्जिनियरको परिचालनले प्रविधिको प्रभावकारी प्रयोग र उपकरण व्यवस्थापन मार्फत कामको गुणस्तर र उत्पादन क्षमतामा सुधार ल्याएको छ, जसले स्रोत किसानर सहकारीका दैनिक सञ्चालनमा सहजता र प्रभावकारिता थपेको छ। हेफर आधारशिला तालिम र जलवायुमैत्री असल पशुपालन अभ्यास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमहरूले बोर्ड सदस्य, कर्मचारी र स्रोत किसान/प्रशिक्षकहरूको नेतृत्व क्षमता, सहकारी सञ्चालन दक्षता, प्रविधि/असल अभ्यास कार्यान्वयन, र सामुदायिक सहभागिता उल्लेखनीय रूपमा वृद्धि गरेको छ। परिणामस्वरूप सहभागीहरूले प्रविधि र असल अभ्यास आत्मसात गर्ने क्षमता हासिल गरेका छन्, सहकारी सञ्चालनमा दक्षता र नेतृत्व क्षमता सुधारिएको छ, र परियोजनाका लक्ष्य, स्रोत किसानको क्षमता सुदृढीकरण र दुग्ध क्षेत्रको दीगो विकासमा ठोस योगदान पुगेको छ।

- फेकोफन अन्तर्गत एफएओको साना अनुदान कार्यक्रम मार्फत काभ्रे जिल्लाको धुलिखेल नपा २ रविमा रहेको सेतीदेवी र देउराली दुग्ध उत्पादक संस्थाका कृषकहरुलाई असल/गुणस्तरीय उत्पादन अभ्यास तालिम, जलवायुमैत्री असल पशुपालन अभ्यास तालिम, घाँस र घाँसमा आधारित कृषि उत्पादन पहिचान र सामुदायिक बनसँग एकिकरण सम्बन्धि कार्यशाला गोष्ठी, मिथेन ग्याँस कम गर्न प्रभावकारी र कुशल गाइवस्तुको मल व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यशाला गोष्ठी, उत्कृष्ठ जलवायु पुर्वाधारका चारवटा मोडलको स्थापना, मूल्य अभिवृद्धि र ब्रान्डिङ तालिम र हेफर प्रोजेक्टद्धारा सिन्धुलीमा स्थापपित कोरिया नेपाल मोडेल डेरी भिलेजको अध्यन, अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रमहरु गरिएको।
- चिलिङ भ्याट, मिल्क एनालाईजर, गोठ सुधार लगायतको कार्य संचालन गर्न सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गरिएको।
- वाग्मती प्रदेश र संघको साझेदारीमा काउ म्याट वितरण, मेशीनरी सामान सुदृढीकरण तथा तालिम कार्यक्रमलाई अगाडि बढाईएको।
- यस संघले किसानहरुले उत्पादन गरेको कच्चा दूधको बजार सुनिश्चितका लागि, बाह्य मुलुकको दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थ र धुलो दूध आयात बन्द गर्ने लगायत बिषयलाई मन्त्रालय र बिषयगत निकायमा डेलिगेसन तथा दवावमुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको।
- सदस्य संघ/संस्थाको तथ्यांक ब्यवस्थापनको लागि सफ्टवेयर निर्माण गरी नमुनाको रुपमा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुमा जडान गरिएकोमा उक्त कार्यक्रमलाई थप परिष्कृत गर्ने कार्य अघि बढाइएको।
- प्रदेश सरकारहरुसँग सरकारी, सहकारी निजी साझेदारीमोडेलमा संचालन गर्नको लागि आवश्यक समन्वय भई यस वर्षबाट सहकारी मार्फत उत्पादन, प्रशोधन, विविधिकरण, असल दूध उत्पादन अभ्यास परियोजना संचालन जस्ता कार्यक्रम अघि बढाउने गरी यस वर्षबाट कार्यक्रम सुरुवात भएको।
- एलओआई टेक्नोलोजीद्धारा काभ्रे, ललितपुर, चितवन, मकवानपुर र तनहुँका ५०० जना दुग्ध उत्पादक कृषकहरुलाई सहुलियत ब्याजदरमा कर्जा प्रवाह र तालिम जस्ता कार्यक्रम सञ्चालनार्थ सम्झौता बमोजिम कार्य अघि बढाइएकोमा काभ्रे, काठमाडौं, चितवन, ललितपुर मकवानपुर र बारा जिल्लाका १३ वटा दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुमा तालिम कार्यक्रम सम्पन्न गरी कर्जा कार्यक्रम अगाडी बढाइएको।
- केन्द्रीय संघले गरेको आन्दोलन वार्ता छलफल तथा दवावका कारण सरकारले ९० करोड दुग्ध विकास संस्थानलाई ऋण उपलब्ध गराई कृषक भूक्तानीमा केही सहज भएको।

आदरणीय प्रतिनिधी ज्यूहरु,

विगतमा यस समितिले बनाएका दिर्घकालीन योजनाहरुलाई निरन्तरता दिँदै गत साधारण सभाबाट अनुमोदन भई कार्यान्वयन तथा प्रयत्न गरिएको कार्यक्रमहरुको समिक्षा संगै यस संघको आ.व.२०८२।०८३ मा गरिने कार्यक्रमहरु संक्षिप्त रुपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

क) संघको निजी भवन

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपालको स्थापना भएको लामो समय भई सक्दा समेत यसको स्थाई कार्यालयको अभावमा संघको गतिविधिलाई सहज तरिकाबाट सञ्चालन गर्न कठीनाइ भएको हुँदा नेपाल सरकारसँग काठमाडौं, ललितपुर र भक्तपुर क्षेत्रभित्र सरकारी जग्गा तथा सरकारी खाली भवन उपलब्ध गराउन अनुरोध गरीएकोमा दुग्ध विकास बार्डमा सम्पर्क कार्यलय सञ्चालन गर्ने गरी माननीय कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्री श्री रामनाथ अधिकारी ज्यूको अध्यक्षतामा एवं कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका सचिव डा. दिपक कुमार खराल ज्यूको साथै राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्डका कार्यकारी निर्देशक डा. राजेन्द्र प्रसाद यादव ज्यूसमेतको उपस्थितिमा बोर्ड सदस्य र सरोकारवालाहरुका सहभागितामा मिति २०८२ भाद्र ८ गते बसेको बोर्ड बैठकको निर्णयानुसार केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि.

का लागि सम्पर्क कार्यालयको रुपमा रहनेगरी राष्टि«य दुग्ध विकास बोर्डले बैकल्पिक व्यवस्था गरी एउटा कोठा र बैठक बस्नुपरेको बेलामा बैठककक्ष प्रयोग गर्ने गरी उपलब्ध गराउने जुन निर्णय भएकोछ सो निर्णय प्रति माननीय कृषि मन्त्री रामनाथ अधिकारी, श्रमान् सचिव दिपक कुमार खराल, राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्डका कार्यकारी निर्देशक डा. राजेन्द्र प्रसाद यादव एवं सरोकारवाला निकायहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं।

ख) तालिम तथा सदस्य शिक्षा

सदस्य संघ संस्थाहरुले सहकारीको नियम अनुसार शिक्षा तथा तालिम जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघले परिचालन गर्ने र त्यसमा केन्द्रीय संघले सहयोगी संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ। मिल्क एनालाइजर, चिलिङ भ्याट मर्मत सम्बन्धि छोटो अवधिको तालिम आयोजना गरिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ। सदस्य संघ संस्थाहरुको संस्थागत सुशासन र सुधारका लागि लेखा व्यवस्थापन तालिम, सहकारी व्यवस्थापन तालिम, सहकारी तथा गरिबी निवारण सूचना प्रणाली तालिम, असल उत्पादन अभ्यास तालिम तथा व्यवस्थापन नेतृत्व विकास तालिमलाई समेत निरन्तरता दिइनेछ।

ग) सुलभ कर्जा कार्यक्रम

सरकारले कृषिमा सर्वसुलभ कर्जा प्रवाह गर्ने कार्यक्रम भएकोमा साना तथा विपन्न किसानहरुको पँहुच नहुने भएकोले तिनै किसानहरु आबद्ध दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुलाई कर्जा प्रवाहको माध्यम बनाउन र गत बर्षको पुनसंरचनामा धेरै पूर्वाधार नभएका गा.बि.स.हरु नगर क्षेत्रमा परेकोले उक्त नगर क्षेत्रका किसानहरुलाई समेत सुबिधा उपलब्ध गराउन सुलभ कर्जाको व्यवस्थापनमा संघले पहल गर्नेछ।

घ) गुणस्तर सुधार तथा तालिम कार्यक्रम

दूधको उत्पादन संगै कम लागतमा गुणस्तरीय दूध उत्पादन गर्नुपर्ने आजको चुनौती भएकोले तिन तहका सरकार र गैरसरकारी संघ/संस्था एवं डेरी उद्योगहरुलाई त्यस तर्फ केन्द्रीत गराउँदै कार्यक्रम व्यापक रुपमा अगाडि बढाइनेछ।

ङ) तथ्यांक संकलन कार्य

विभिन्न साझेदारसँगको सहकार्यमा तयार भएको सफ्टवेयर तथा सहकारी तथा गरिबी निवारण सूचना प्रणाली (CoPoMIS) लाई सदस्य संस्थामा ब्यापक रुपमा लागु गर्न पहल गरिनेछ।

च) सूचना संचार तथा प्रचारप्रसार

दूधको गुणस्तर कायम गर्न किसान देखि उपभोक्ता सम्म आवश्यक पर्ने सूचनाहरु बिभिन्न माध्यमहरु जस्तै रेडियो, टेलिभिजन, प्रकाशन मार्फत किसानहरुसम्म पुऱ्याउनको लागि सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ।

छ) प्रादेशिक संरचना

सहकारी ऐन २०७४ ले सहकारीमा देश सम्वृद्धि तर्फ उन्मुख भै आर्थिक समतामूलक समाजको स्थापना गर्दै अघि बढाउनका लागि दुग्ध क्षेत्र पनि एक मेरुदण्डको रुपमा रहेको छ। प्रदेश सरकारको पनि आफ्नो प्रदेशमा गरिबी न्यूनिकरण कसरी गर्न सकिन्छ भन्ने मूल मर्मलाई आत्मसात गर्दै प्रदेश स्तरीय उत्पादन/बजारीकरण/व्यवस्थापन परियोजना संचालन, गुणस्तर सम्बन्धी कार्यक्रम र सहकारीलाई सुदृढ बनाउनका लागि प्रदेश सरकारहरुसँग समन्वय गरी कार्यक्रम गर्ने।

देश संघीय संरचनामा गएको अवस्थामा प्रारम्भिक संस्था, जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ, प्रादेशिक संघ मार्फत संस्थाहरुलाई सुदृढ बनाई दुग्ध सहकारी अभियानलाई गाउँ गाउँ सम्म पुऱ्याउनका लागि सम्बन्धित प्रदेशहरुसंग समन्वय गरी कार्यक्रमलाई अगाडी बढाउन पहल गरिनेछ।

ज) सदस्यता अद्यावधिक/ विस्तार

संघमा आबद्ध निष्कृय संस्था एवं दुग्ध संकलन नगर्ने अन्य विषयगत संस्थाहरुलाई हटाई विषयगत दुग्ध संकलन, वितरण गरेका सहकारी संघ संस्थाहरुलाई अद्यावधिक गरी सहकारी संघ/संस्थाको विषयगत संघको रुपमा अघि बढाइनेछ तर संघको सदस्यता अद्यावधिक नभएका संघ/संस्थाहरुलाई आ.व. २०८२/८३ को असार मसान्त भित्र गराइसक्न आव्हान गर्ने सो पश्चात पनि अद्यावधिक नगर्ने संघ संस्थालाई केन्द्रको कुनै पनि कार्यक्रम नगर्ने सहभागी नगराउने।

झ) अध्ययन अवलोकन भ्रमण

व्यवसायिक पशुपालन, लागत न्यूनीकरण तथा प्रशोधन बजारीकरण कार्यक्रममा अपनाइएको उच्चस्तरिय प्रबिधि जस्ता विषयमा व्यवसायिक क्षमता अभिबृद्धि गर्न बिभिन्न निकायहरुको सहयोग र सहकार्यमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम राखिएकोछ।

ञ) संघ संस्थाहरुलाई प्राबिधिक सहयोग

सहकारी संस्था, फर्म, चिस्यान केन्द्र, प्रशोधन कारखाना, बिक्रि केन्द्र जस्ता व्यवसाय संचालन गर्न आवश्यक पर्ने व्यवसायिक योजना, परियोजना प्रस्ताव तयार गर्न प्राबिधिक सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ।

ट) साझेदारीमा परियोजना संचालन

प्रदेश सरकार संघिय सरकारबाट स्थापना गरिएका पाउडर कारखाना तथा दुग्ध उद्योगहरु दुग्ध सहकारीहरुसंग सम्वन्वय र सहकार्य गर्दै त्यस्ता उद्योगलाई पुर्नसंरचना मार्फत सहकारी साझेदारीमा संचालन गर्न यस संघले पहल गरीरहेको छ । दुग्ध विकाश संस्थानलाई व्यवस्थित र मजबुत बनाई संचालन गर्न संस्थानको पुर्नसंरचना विषयको उठान भएको छ। यस अवस्थामा संस्थानमा हुने प्रतिनिधि मूलक व्यवस्थामा केन्द्रिय दुग्ध सहकारी संघको सम्मान जनक उपस्थिति गराउन र प्रत्येक जिल्लामा रहेका चिस्यान केन्द्र CDCAN मार्फत जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघद्धारा संचालन गर्ने गराउने व्यवस्थाको लागि मन्त्रालय मार्फत पहल गरेको छैन।

ठ) परियोजना संचालन कार्यक्रम

यस संघले सदस्य संस्था/संघको साझेदारीमा दुग्ध प्रशोधन कारखाना स्थापना गर्ने, सदस्य संघ/संस्थाहरुको आफ्नै प्रशोधन कारखानाबाट उत्पादित दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थको गुणस्तर कायम गर्न केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघले ती प्रशोधन कारखानाहरुबाट उत्पादित दुधजन्य पदार्थको ब्राण्ड उपलब्ध गराउने र उक्त उत्पादनहरुको बजारीकरण गर्न र उल्लेखित कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्न आवश्यकता अनुसार विभिन्न सहयोगी संघसंस्थाहरुको सहयोग लिई बजारीकरण समेत गर्ने जस्ता कार्यक्रम गरीनेछ।

ड) नीतिगत अवस्था :

सरकारी निजी तथा सहकारी क्षेत्रले संयुक्त रुपमा प्रतिलिटर कारोबारको आधारमा सामुहिक कोष स्थापना गरी दुग्ध सहकारी क्षेत्रको उत्पादन र गुणस्तर अभिवृद्धि सम्बन्धि सेवा कार्यक्रमका रुपमा अघि बढाउन प्रारम्भिक छलफल गर्नेछौं।

आ.व. २०६०/६१ को बजेट तथा कार्यक्रमा समावेश विद्युत महशुलमा छुट अनुदान प्राप्त भएकोहुँदा संघीय संरचनामा विभाजन भए प्रश्चात नीतिगत व्यवस्थाको अभावमा नेपाल सरकारबाट विगतमा प्राप्त गरिरहेका विद्युत महशुल छुट सुविधा दुग्ध उत्पादक संघ संस्थाद्धारा सञ्चालित चिस्यान केन्द्रहरुले प्राप्त गरेको विद्युत महशुल छुट सुविधा कटौती भएको हुँदा संघ, प्रदेश, स्थानीय तह, मार्फत अविलम्ब छुट सुविधा कायम गर्न नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरीरहेकाछौं, सुनुवाई भएको छैन। अब स्थानीय तह र प्रदेश स्तरमा समेत डेलिगेसन मार्फत दवाव मूलक कार्य अघि बढाउन संघहरुलाई पत्राचार गरिनेछ।

ढ) तीनै तहका सरकारसँग समन्वय र सहकार्य :

विगत वर्षहरुमा झैं संघ, प्रदेश र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा विभिन्न तालिम कार्यक्रम, दुग्ध भण्डारण/चिस्यान/प्रशोधन/विविधकरण/बजारीकरण परियोजनामा समेत सहकार्य गरी दुग्ध क्षेत्रको विकासका समन्वयात्मक रुपमा अघि बढाइनेछ। साथै सदस्य संघ संस्थाको संस्थागत विकासका लागि तीनै तहका सरकारलाई नीतिगत विषयमा सहजीकरणका लागि सहयोग माग गरिनेछ।

ण) बजारीकरण

दुग्ध उत्पादक सहकारीहरुमा उत्पादित दुग्ध जन्य पदार्थको बजारीकरण व्यवस्थापनका साथै उपभोक्ता सम्म सहकारीका उत्पादन पुऱ्याउन विषेश कार्यक्रम बनाई अगाडी बढिनेछ।

त) ट्रेड मार्क / गुणस्तरीय मापन

नेपाल सरकारसँग दुग्ध उत्पादक सहकारीहरुमा उत्पादित दुग्धजन्य पदार्थको ट्रेड मार्क गराई गुणस्तरीय प्रमाण पत्र वितरण प्रणाली लागु गराउन पहल गरिनेछ।

थ) अन्तराष्ट्रिय बजारीकरण

अन्तराष्ट्रिय दुग्ध उत्पादक सहकारी उद्योगहरुसंग दुग्ध क्षेत्रको क्षमता तथा सिप बिकासका लागि समन्वय गर्दै दुग्धजन्य पदार्थ छुर्पी, घिउ, चिजतथा अन्य दुग्ध पदार्थहरु अन्तराष्ट्रिय बजारीकरण गर्ने कार्य अघि बढाउन नेपाल सरकारसँग विशेष पहल गरिनेछ।

द) विपत्ति व्यवस्थापन

समय समयमा आउने विपत्ति जस्तै कोभिड महामारी, भुकम्प, बाढी पहिरो, पशुजन्य रोगहरुको कारणले कृषि तथा दूग्ध क्षेत्रमा आवद्ध पशुपालन कृषकहरुलाई नराम्रो असर पारेको छ ।समय समयमा आउने यस्ता महामारी बिपत्तिलाई मध्यनजर गर्दै आगामी दिनमा त्यस्ता महामारी बिपत्तिबाट दूग्ध क्षेत्रलाई सुरक्षित राख्न सरोकारवाला निकायसंग छलफल गर्ने। विपत्ति व्यवस्थापनका लागि विपत्ति व्यवस्थापन कोष निर्माण गर्न सरोकारवाला निकायसंग पहल कदमी लिने।

ध) प्रभावकारी अनुगमन

समय सापेक्ष अनुसार दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ संस्थाहरुलाई सबल सक्षम बनाउन केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघद्धारा जिल्ला संघहरुको अनुगमन गरी सुधारका सुझाव सहित संस्थागत विकास गराउन हेफर प्रोजेक्ट नेपालसँग सहकार्य गरी मिल्की वे र जर्सी भ्याली कार्यक्रमबाट अच्च नश्लको कृतिम गर्वधान गराई उत्पादन र बजारीकरणमा विषेश जोड दिई सहकारीहरुमा उत्साहा जगाइनेछ।

अन्त्यमा,

सम्पूर्ण सदस्य संघ संस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै संघलाई यो अवस्थासम्म ल्याउन सहयोग र सद्भाव राख्नुहुने सम्पूर्णमा कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु। यस समितिले सबैलाई एकताबद्ध बनाई संघको स्थायी स्रोतको विकास गर्नका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा सहयोग र सद्भाव प्रेरीत हुनेछ भन्ने विश्वास व्यक्त गर्न चाहन्छु।

सहकारीको क्रियाशिलताले मात्रै उत्सुक्ताका साथ भावी दिनमा यस संघलाई गतिशील बनाउदै लैजानको लागि यहाँहरुको सदैव सहयोग रहनेछ भन्ने विश्वासका साथ हाम्रा सदस्य संघ/संस्था दुग्ध सहकारी अभियानको केन्द्रको रुपमा रहेको यस संघको दीगो विकासको लागी यहाँहरु सम्पूर्ण सदस्य संघ/संस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरु सदैव साथ रहने विश्वासका साथ ३१ औं वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न गराउन महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने यस संघका सदस्य संघ/संस्थाहरुबाट महत्वपूर्ण मार्गनिर्देशन दिई निरन्तर सहयोग पुऱ्याउनुहुने सल्लाहकारज्यूहरु, सञ्चालक तथा लेखा समितिका पदाधिकारीज्यूहरु, सहकारीका विज्ञहरु, नेपाल सरकार, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, सहकारी विभाग, राष्ट्रिय सहकारी महासंघ, राष्ट्रिय सहकारी बैंक, राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड, प्रदेश दुग्ध विकास बोर्डहरु, पशु सेवा विभाग, प्रदेश पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग, दुग्ध विकास संस्थान, हेफर प्रोजेक्ट नेपाल, फेकोफन, एफएओ, एलओआई तथा यस संघलाई हरहमेसा सहयोग पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्थाहरु, सहकारीकर्मी मित्रहरु, पत्रकार मित्रहरु सबैमा यहाँहरुको अमूल्य साथ, सहयोग र सहकार्यप्रति यस संघको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। साथै संघको कार्यमा लगनशिलताका साथ अहोरात्र खट्ने व्यवस्थापक तथा कर्मचारीहरुलाई विशेष धन्यवाद दिदै आगामी दिनमा समेत सबैको निरन्तर साथ, सहयोग, सहकार्य र सद्भावको अपेक्षा राख्दछौं।

जय सहकारी, धन्यबाद!!

....

अम्मर बहादुर कुँवर
अध्यक्ष

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर काठमाण्डौ

३१ औं वार्षिक साधारण सभामा कोषाध्यक्षज्यूद्वारा प्रस्तुत वार्षिक प्रतिवेदन

■ बालकृष्ण उप्रेती, कोषाध्यक्ष

सभाका आदरणीय सभापति तथा संघका अध्यक्षज्यू,

आदरणीय प्रमुख अतिथिज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरु, अतिथिज्यूहरु, सल्लाहकारज्यूहरु, देशभरका सदस्य संघ/संस्थाहरुबाट पाल्नु भएका प्रतिनिधिज्यूहरु, पत्रकार एवं कर्मचारी मित्रहरुमा संघको कोषाध्यक्षको तर्फबाट र व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दै न्यानो सहकारी अभिवादन व्यक्त गर्न चाहन्छु।

विगत २०४९ साल चैत्र २० गते स्थापना भएको नेपालको पहिलो विषयगत संघको साधारण सभादेखि हालसम्म संघले गरेका कामको समिक्षा गरी आ.ब. २०८२/८३ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट तय गर्न यस गरिमामय साधारण सभामा उपस्थित भएका छौं। विगत कोभिड १९ को माहामारीको कारणबाट कृषकहरुको माझ सहकारी मार्फत कार्यक्रम पुर्‍याउन कठिनाइका बाबजुद दुग्ध सहकारी क्षेत्रको प्रबर्द्धन गरी कृषकहरुको हकहित संरक्षण गर्न, सहकारी मार्फत दुग्ध उत्पादन बृद्धि गरी सहरको पैसा गाऊँ लैजान, परम्परागत दुग्ध व्यवसायलाई मर्यादित बनाउँदै व्यवसायिकरण गरी बजारीकरण समेत गर्न दुग्ध उत्पादन बृद्धि, गुणस्तर सुधार, मूल्य बृद्धि, शिक्षा, तालिम, भ्रमण, पशुबिमा, सहकारी संघ/संस्था सुदृढीकरण, उत्पादन लागत न्यूनिकरण, पहलकदमी र पैरवी लगायतका विषयमा संघको महत्वपूर्ण भूमिका रहिआएको छ। साथै तीनै तहका सरकार, गैर सरकारी संघ संस्था र सम्बन्धित निकायसँग सहकार्य र समन्वय गरी दुग्ध क्षेत्रका समस्या समाधान गर्न संघले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ। विभिन्न चुनौतीका बाबजुद दिगो आर्थिक स्रोतसहितको सबल र सुदृढ संघ निर्माण गर्न लागिरहेका छौं त्यसका लागि सबै सरोकारवाला निकायको समेत सहयोगको अपेक्षा गरेका छौं। साथै यस केन्द्रीय संघको नेतृत्वमा दूधको वक्यौता रकम भुक्तानी र नियमित दूध विक्रि सम्बन्धमा २०८०/०८१ मा २ पटक देश व्यापी आन्दोलन गरी नेपाल सरकारबाट कृषकको दूधको भुक्तानीको लागि ९० करोड निकासा गरेको ब्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु।

आदरणीय प्रतिनिधीज्यूहरु,

आ.व. ०८२।८३ का लागि निम्नानुसारका नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

- संघका सञ्चालक समितिका अध्यक्षज्यूको प्रतिवेदनमा आएका कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तह तथा गैरसहकारी संघ संस्थाहरुको साझेदारी तथा सदस्य संघ संस्थाहरु समेतको लागत सहभागीतामा कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- संघका संचालकहरुले कुनै प्रकारको तलब भत्ता सुविधाहरु नलिदा समेत आम्दानी भन्दा बढी खर्च रहेको हुदाँ संघ स्थाई प्रकृतीको आम्दानीका स्रोत जुटाउनु पर्ने देखिन्छ।
- संघको स्थायी स्रोतका रुपमा दुग्ध सहकारीबाट प्राप्त हुने शेयर र सेवा शुल्क भएको हुँदा सम्पूर्ण सदस्य संघ, संस्थाहरुलाई न्यूनतम ५० कित्ता बराबरको शेयर पुँजी पुर्‍याउनका लागि आव्हान गरीएकोमा सबै सदस्य संस्थाबाट नपुर्‍याएकोले तदारुकताका साथ शेयर पुँजी पुर्‍याउन र बाँकी सेवा शुल्क बुझाउन सम्पूर्ण सदस्य संघहरुलाई यस अभियानमा साथ दिन र संस्थाहरुलाई सहयोगी संस्थाका रुपमा आबद्ध हुनका लागि अनुरोध गर्दछौं।
- संघले आर्थिक मितव्ययिता तथा पारदर्शिता अपनाई कम खर्च गरी बैंकिङ्ग प्रणालीमा आर्थिक कारोबार गर्ने व्यवस्था गरेको छ।
- संघले स्थायी स्रोतको विकासका लागि सरकारी, सहकारी, साझेदारीमा उद्योगहरुमा शेयर लगानी गरीस्रोत व्यवस्थापन हुनसक्ने र सम्पूर्ण सदस्य संघ संस्थाहरुलाई लगानी वृद्धि तथा कार्यक्रममा साझेदारीका लागि आव्हान गर्दछौं।
- संघका कर्मचारीहरुलाई सेवा निवृत्त हुँदा अवकाश सुविधा प्रदान गर्नका लागि गत वर्षबाट उपदान कोषको व्यवस्था गरी अघि बढाइएकोमा त्यसलाई निरन्तरता दिइने छ।
- आन्तरीक कार्यविधि तथा प्रचलित आर्थिक नियमहरुमा रहेर सामान खरीद गरिनेछ।

- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अवलोकन भ्रमण तथा तालिमको लागि यस संघ र सम्बन्धित सहकारी संघ/संस्था, सरकारी, गैरसरकारी संघ/संस्था तथा ३ तहका सरकार सँगको साझेदारी र सहकार्यमा बजेट व्यवस्था गरि कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ।
- संघले सदस्य संघसंस्थालाई आवश्यक पर्ने बिभिन्न प्रकारका प्रकाशनहरु नियमित रुपमा छपाई, दुग्ध सहकारीका लागि लेखा व्यवस्थापन सफ्टवेयर निर्माण, दुग्ध सामग्री तथा उपकरणको बजार व्यवस्थापनगरी आम्दानीको श्रोत बृद्धि गरिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
- वागमती प्रदेश सरकारबाट संचालित सरकारी, सहकारी र नीजि क्षेत्रको लगानीमा सदस्य संघ/संस्थाको साझेदारीमा सहकारी धुलोदूध प्रशोधन कारखाना, चकलेट लगायतका उद्योग सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरीनुपर्ने देखिन्छ।
- प्रारम्भिक संस्था, जिल्ला संघ, केन्द्रीय संघमा प्रतिनिधित्व गर्न दुग्ध उत्पादनमा लागेका युवा जनशक्ति सहभागिताका लागि आवश्यक नीति नियम बनाउनुपर्ने र महिला प्रतिनिधिको विषेश व्यवस्था गरी केन्द्रीय संघलाई राजनितिक हस्तक्षेपबाट मुक्त बनाउनु पर्नेछ।
- सहकारी ऐन नियमावली अनुसार नचलेका नियमित साधारण सभा नभएका र दुग्ध उत्पादन व्यवसायमा नलागेका व्यक्तिहरुलाई जिल्ला संघ, केन्द्रीय संघको प्रतिनिधि स्वीकार नगर्ने नीति अवलम्बन गरिनु पर्दछ।
- हाल देशमा दुधको बजारीकरणमा रहेको समस्या निराकरण गर्न छुर्पी तथा चकलेट उत्पादन गरी अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात गर्न आवश्यक पर्ने निति नियम गुणस्तरको मापदण्ड निर्माण गर्न नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकाय संग पहल गरिने छ।
- लामो समयसम्म दुग्ध सहकारीमा पद ओगट्ने परिपाटीको अन्त्य गरी दुग्ध उत्पादन व्यवसायमा लागेका युवाहरुलाई नेतृत्व हस्तान्तरण गर्दै सहयोगीको भुमिकामा रहने संस्कारको थालनी अनिवर्य गरीनुपर्दछ।

कारोबारको संक्षिप्त विवरण :

संघको लगानी

राष्ट्रिय सहकारी महासंघ लि. नेपालमा	रु. ५०,०००/-
राष्ट्रिय सहकारी बैक लि.मा	रु. २,००,०००/-
धुलो दुध कारखानामा	रु. ५,०००/-
जम्मा	रु. २,५५,०००/-
विभिन्न बैंकमा रहेको जम्मा रकम	रु. ५४,५९,०४७/२९
स्वरोजगार कोषको सदस्य संस्थाहरुमा उठ्नबाँकी ऋण रकम	रु. १०,३३,२३२/९६

शेयर पुँजी

सदस्य संघ संस्था तर्फको शेयर पुँजी रकम	रु ११,६५,०००/-
सहकारी धुलो दूध कारखाना तर्फको शेयर पुँजी	रु १४,७४,१००/-
कूल शेयर पुँजी	रु २६,३९,१००/-
जगेडा तथा अन्य कोषमा	रु ४७,५२,३९०/४१
कार्यक्रम आम्दानी	रु. ६७,३०,१९७/-
अन्य नियमित आम्दानी	रु. ९१४,७४६/१५
जम्मा आम्दानी	रु. ७६,४४,९४३/१५
कार्यक्रम खर्च	रु. ४२,३५,३४६/६२
अन्य नियमित खर्च	रु. २५,२९,३४४/५२
जम्मा खर्च	रु. ६७,६४,६९१/१४
आयकर व्यवस्था पछिको आम्दानी बचत रकम	(रु २४,०८,०५१/२५)
गत वर्षको खुद नोक्सन	रु ८८०,२५२/०१
आ.व. ८०/८१ को खुद नोक्सान	रु १५,२७,७९९/२४

संघको आर्थिक क्रियाकलापका बारेमा आ.व. २०८१/०८२ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट विस्तृत रुपमा जानकारी पाउनुहुनेछ।

आदरणीय प्रतिनिधिज्यूहरु,
आ.व.०८१/०८२ को यथार्थ आय/व्यय तथा चालु आ.व. २०८२/०८३ को अनुमानित बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु।

खर्च विवरण				
खर्च	**०८१/०८२ को यथार्थ (रु.)**	**०८२/०८३ को अनुमानित (रु.)**	**परिवर्तन (%)**	**कैफियत**
बचतमा ब्याज खर्च	५,९६४.६३	६,२१७.२२	४.२३	
कर्मचारी खर्च	१,५५९,७७६.२८	३,२२०,000.00	१०६.४४	
घर भाडा	२१८,४00.00	२२९,३२0.00	५.00	
मसलन्द स्टेशनरी	२९,९00.00	४0,000.00	३३.७८	
अतिथी सत्कार	८0,२७३.00	९0,000.00	१२.१२	
टेलिफोन इन्टरनेट	२२,५00.00	२५,000.00	११.११	
छपाई खर्च	८५,२५0.00	९५,000.00	११.४४	
मर्मत खर्च	२,३४५.00	४,000.00	७0.५८	
ले प शुल्क	२८,२५0.00	३0,000.00	६.१९	
साधारण सभा खर्च	११३,८७८.00	१५0,000.00	३१.७२	
धूलो दूध/प्रशोधन कारखानामा शेयर	0.00	१,५00,000.00	१00.00	
सहकारी बैंकमा शेयर थप	0.00	५0,000.00	१00.00	
पत्रकार सम्मेलन, अर्न्तक्रिया	0.00	५0,000.00	१00.00	
महासंघ आबद्धता शुल्क	५,000.00	५,000.00	0.00	
ह्रास कट्टि	६३,७२७.९४	१२६,२८९.२५	९८.१७	
परिवहन	१६४,0७५.00	१९५,000.00	१८.८५	
बिजुली पानी खर्च	८,३८0.00	९,000.00	७.४0	
सरसफाई खर्च	१,६३0.00	३,000.00	८४.0५	
विज्ञापन	२१,५२६.00	२५,000.00	१६.१४	
विविध खर्च	११८,४६८.६७	१२५,000.00	५.५१	
जम्मा	२,५२९,३४४।५२	५,९७७,८२६।४७	१३६।३४	
कार्यक्रम खर्च	४,२३५,३४६.६२	११,७५0,000.00	१७७.४३	
कूल जम्मा	६,७६४,६९१।१४	१७,७२७,८२६।४७	१६२।0६	
आम्दानी विवरण				
आम्दानी	**०८१/०८२ को यथार्थ (रु.)**	**०८२/०८३ को अनुमानित (रु.)**	**परिवर्तन (%)**	**कैफियत**
मालसामान बिक्रि	0.00	५0,000.00	१00.00	ट्याग एप्लिकेटर
लगानीबाट ब्याज	0.00	३0,000.00	१00.00	शून्य लगानी

ऋणमा ब्याज	०.००	३००,०००.००	१००.००	
बैंकबाट ब्याज	१२९,२८१.६४	१५०,०००.००	१६.०३	बैंक मौज्दातमा वृद्धि
प्रसासनिक आय	१,०००.००	१०,०००.००	१००.००	२० संस्था रु ५०० का दरले
वार्षिक शुल्क	३८९,५००.००	१,०००,०००.००	१५६.७४	सबै सदस्यबाट नविकरण
विविध आम्दानी (क्यालेण्डर)	३९२,३५७.००	५००,०००.००	२७.४३	
जम्मा	९१२,१३८.६४	२,०४०,०००.००	१२३.६५	
कार्यक्रम सहयोग	६,६३५,१९७.००	१५,७००,०००.००	१३६.६२	अनुसूची ३ बमोजिम
जम्मा	७,५४७,३३५.६४	१७,७४०,०००.००	१३५.०५	

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ कर्मचारी खर्च

खर्च	०८१/०८२ को यथार्थ (रु.)	०८२/०८३ को अनुमानित (रु.)	परिवर्तन (%)	कैफियत
तलब खर्च	१,३३४,५७३.८७	२,५००,०००.००	८७.३३	
सामाजिक सुरक्षा खर्च	२२५,२०२.४१	६५०,०००.००	६०.००	
जम्मा	१,५५९,७७६.२८	३,१५०,०००.००	१०१.९५	

अनुसूची २ कार्यक्रम खर्च

खर्च	०८१/०८२ को यथार्थ (रु.)	०८२/०८३ को अनुमानित (रु.)	परिवर्तन (%)	कैफियत
पशुबिमा गोष्ठी	०.००	२००,०००.००	१००.००	
सदस्य संघ संस्था गोष्ठी	५००,०००.००	७००,०००.००	२८.५७	
सरोकारवाला अर्न्तक्रिया गोष्ठी	०.००	३००,०००.००	१००.००	
रणनीतिक योजना विकास तालिम	२५०,०००.००	५००,०००.००	५०.००	
व्यवसाय योजना विकास तालिम	२५०,०००.००	२००,०००.००	-२५.००	
अवलोकन भ्रमण सदस्य	१५०,०००.००	४००,०००.००	६२.५०	
अवलोकन भ्रमण महिला	०.००	१५०,०००.००	१००.००	
अवलोकन भ्रमण वैदेशिक	०.००	१,०००,०००.००	१००.००	
गुणस्तर तथा व्यवस्थापन/दाना, दुग्धजन्य पदार्थ अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२५०,०००.००	५००,०००.००	५०.००	
लेखा व्यवस्थापन तालिम	०.००	४००,०००.००	१००.००	
सहकारी व्यवस्थापन तालिम	२००,०००.००	४००,०००.००	५०.००	
असल उत्पादन अभ्यास	१,८००,०००.००	२,०००,०००.००	१०.००	
मिल्क एनालाइजर तालिम	२००,०००.००	३००,०००.००	३३.३३	

प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम	०.००	२००,०००.००	१००.००	
कोपोमिस अभिमुखिकरण तथा सञ्चालन तालिम	०.००	२००,०००.००	१००.००	
प्रस्ताव लेखन तालिम	१५०,०००.००	१००,०००.००	-५०.००	
डेरी पार्लर स्थापना	०.००	२,०००,०००.००	१००.००	
ब्राण्डिङ्ग र बजारीकरण	०.००	५००,०००.००	१००.००	
संघ सुदृढीकरण	२००,०००.००	३००,०००.००	३३.३३	
सफ्टवेयर निमार्ण	०.००	२००,०००.००	१००.००	
महिलाको आर्थिक सशक्तिकरण	२००,०००.००	२००,०००.००	०.००	
अध्यक्ष तथा व्यवस्थापक अर्न्तक्रिया गोष्ठी	०.००	४००,०००.००	१००.००	
सदस्य संघ संस्था अद्यावधिक	०.००	५००,०००.००	१००.००	
विविध कार्यक्रम	८५,३४६.६२	१००,०००.००	१४.६५	
जम्मा	४,२३५,३४६.६२	११,७५०,०००.००	१७७.४३	

अनुसूची ३ कार्यक्रम आम्दानी

आम्दानी	०८१/०८२ को यथार्थ (रु.)	०८२/०८३ को अनुमानित (रु.)	परिवर्तन (%)	कैफियत
पशुबिमा गोष्ठी	०.००	२००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, हेफर, एफएओ, कासा, तथा अन्य संघसंस्था
सदस्य संघ संस्था गोष्ठी	५००,०००.००	१,०००,०००.००	५०.००	सीडिक्यान, हेफर, रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदेश दु.वि. बोर्ड, अन्य संघसंस्था
सरोकारवाला गोष्ठी	०.००	५००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, हेफर, एफएओ, रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदेश दु.वि.बोर्ड, सेसी तथा अन्य संघसंस्था
रणनीतिक योजना विकास तालिम/गोष्ठी	२५०,०००.००	५००,०००.००	५०.००	सीडिक्यान, हेफर, एफएओ, संघीय सरकार, कासा, सेसी, रा.दु.वि.बोर्ड, फेकोफन, एफएओ, प्रदेश दु.वि.बोर्ड, अन्य संघसंस्था
व्यवसाय योजना विकास तालिम/गोष्ठी	२५०,०००.००	२००,०००.००	-२५.००	
अवलोकन भ्रमण सदस्य	१५०,०००.००	४००,०००.००	६२.५०	
अवलोकन भ्रमण महिला	०.००	२००,०००.००	१००.००	
अवलोकन भ्रमण वैदेशिक	०.००	१,०००,०००.००	१००.००	
गुणस्तर तथा व्यवस्थापन/दाना, दुग्धजन्य पदार्थ अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२५०,०००.००	५००,०००.००	५०.००	सीडिक्यान, हेफर, एफएओ, संघीय सरकार, कासा, सेसी, रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदेश दु.वि.बोर्ड, अन्य संघसंस्था
लेखा व्यवस्थापन तालिम	०.००	४००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, प्रदेश
सहकारी व्यवस्थापन तालिम	२००,०००.००	४००,०००.००	५०.००	

जि.एम.पि. तालिम	१,८००,०००.००	२,०००,०००.००	१०.००	सीडिक्यान, हेफर, कासा, एफएओ, रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदेश दु.वि.बोर्ड, अन्य संघसंस्था
मिल्क एनालाइजर तालिम	२००,०००.००	३००,०००.००	३३.३३	सीडिक्यान, हेफर, पि.टि.बि., रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदश दु.वि.बोर्ड, अन्य संघसंस्था
कोपोमिस अभिमुखिकरण तथा सञ्चालन तालिम	०.००	२००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, विभाग, प्रदेश, अन्य संघसंस्था
प्रस्ताव लेखन तालिम	०.००	४००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, हेफर, रा.दु.वि.बोर्ड, अन्य संघसंस्था
प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम	१५०,०००.००	४००,०००.००	६२.५०	सीडिक्यान, हेफर, रा.दु.वि.बोर्ड, अन्य संघसंस्था
डेरी पार्लर स्थापना	०.००	३,०००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, हेफर, संघीय सरकार, कासा, सेसी, दुग्ध प्रशोधक सहकारी संघसंस्था
ब्राण्डिङ्ग र बजारीकरण	०.००	५००,०००.००	१००.००	
डेरी सामग्री खरीद बिक्रि	०.००	३००,०००.००	१००.००	सीडिक्यान, सत्यम् प्लाष्टो
संघ सुदृढीकरण	२००,०००.००	६००,०००.००	६६.६७	संघीय सरकार, सीडिक्यान, हेफर, रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदेश दु.वि.बोर्ड अन्य संघसंस्था
सफ्टवेयर निमार्ण	०.००	२००,०००.००	१००.००	
महिलाको आर्थिक सशक्तिकरण	२००,०००.००	८००,०००.००	७५.००	
सदस्य संघ संस्था अद्यावधिक	०.००	५००,०००.००	१००.००	हेफर, राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड
अध्यक्ष तथा व्यवस्थापक गोष्ठी	०.००	२००,०००.००	१००.००	संघीय सरकार, सीडिक्यान, हेफर, रा.दु.वि.बोर्ड, प्रदेश, अन्य संघ संस्था
विविध कार्यक्रम	८५,३४६.६२	१,०००,०००.००	९१.४७	
जम्मा	४,२३५,३४६.६२	१५,७००,०००.००	२७०.६९	

अन्त्यमा,

यस संघलाई यस अवस्था सम्म ल्याउन सहयोग गर्नुहुने संघ/संस्थाका प्रतिनिधीज्यूहरु,संचालकज्यूहरु, पूर्व संचालकज्यूहरु, कर्मचारी मित्रहरु, सरोकार निकायका प्रतिनिधिज्यूहरु लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हार्दिक धन्यबाद दिदै आगामी दिनमा पनि निरन्तर सहयोगको अपेक्षा लिएका छौं । प्रतिनिधिज्यूहरुले आवश्यक सुझाव सल्लाह सहित यो प्रतिबेदन बन्द सत्रबाट पारित गरिदिनुहुनेछ भन्ने अपेक्षा गर्दै यस मञ्चबाट ओझेल हुन चाहन्छु । सहकारी अभिवादन ।

जय सहकारी !!

बालकृष्ण उप्रेती

कोषाध्यक्ष

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर काठमाण्डौ

लेखा समितिको तर्फबाट संयोजकज्यूद्धारा ३१ औं वार्षिक साधारण सभामा प्रस्तुत प्रतिवेदन

■ श्री नवराज बराल, लेखा समिति संयोजक

(सहकारी संघ/संस्था दर्ता, संचालन, लेखा परिक्षण अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड, २०६८ को दफा ११(४) संग सम्बन्धीत)

सहकारी अभियानको विकास प्रबर्द्धन र उत्पादनको लागि ३१ औं बार्षिक साधारण सभा कार्यक्रमका सभा अध्यक्षज्यू, प्रमुख अतिथिज्यू, विशेष अतिथिज्यू, अतिथिज्यूहरु, सल्लाहकारज्यूहरु, संचालक समितिका पदाधिकारी एवं सदस्यज्यूहरु, लेखा समितिका सदस्यज्यूहरु, उपस्थित सदस्यसंघ/संस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरु, पत्रकार मित्रहरु, एवं समस्त उपस्थित सम्पूर्णमा लेखा समिति संयोजकको तर्फबाट हार्दिक सहकारी अभिवादन व्यक्त गर्दछु।

दूधलाई देशमा आत्मनिर्भरता बनाउने सरकारको लक्ष्यलाई पूरा गर्नका लागि विभिन्न समस्याहरुको समाधान गर्दै गुणस्तरीय दूध उत्पादन, बजारीकरण तथा चेतना अभिवृद्धि कार्यलाई निरन्तरता दिईरहेको अवस्थामा कोभिड १९ को प्रभावबाट सम्पूर्ण दुग्ध उत्पादक कृषकहरुले ठुलो क्षति व्यहोर्न परेको अवस्था रहदा रहदै पनि निरन्तर उत्पादनमा लागि रहनु भएकोमा लेखा समितिको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद सहित व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा पनि निरन्तर उत्पादन कार्यमा लागिरहनु हुनेछ भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछौं।

संघको आ.व.०८१।०८२ मा संघले गरेको आर्थिक गतिबिधि, खर्च गर्दा पुऱ्याइएको विधि प्रकृया, लेखा राख्ने प्रणाली एवं साधारण सभाले आर्थिक कारोबारसंग सम्बन्धित भएर गरेका निर्णयहरु तथा संघको सञ्चालक समितिले आवश्यकता अनुसार गरेका निर्णयहरु सम्बन्धमा लेखा समितिले बैठक बसी अध्ययन गर्ने, सुझाव दिने तथा सुझाव कार्यान्वियन भए नभएको बारेमा समितिलाई सजग गराउने काम हाम्रो क्षमताले भ्याए सम्म राय सल्लाह सुझाव प्रदान गरिएको व्यहोरा यस सम्मानित साधारण सभामा प्रतिवेदन मार्फत जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छौं।

१. ३० औं वार्षिक साधारण सभाले गरेको निर्णयहरु पालना गरी क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिएको छ।

२. निर्णयहरु कार्यान्वयनको अबस्था : समिति एवं उपसमितिको बैठकहरु आवश्यकता अनुसार बसी संघ सुदृढीकरण, शुद्ध दुध उत्पादन, पशुधन संरक्षण, किसान केन्द्रीत कार्यक्रमहरु र दुग्ध व्यवसाय प्रवर्द्धन जस्ता विषयमा महत्वपूर्ण निर्णयहरु गरेको र सो निर्णयहरु तथा कार्यक्रमलाई क्रमिक रुपमा निरन्तरता दिइएको पाइन्छ।

३. संघको बैठक : संघको आ.व. ०८१/०८२ मा सञ्चालक समितिको बैठक ५ पटक बसेको र लेखा समितिको बैठक २ पटक बसेको देखिन्छ।

४. ऋण लगानी सम्बन्धि कार्यक्रम : युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषबाट थोक कर्जा लिई सदस्य सहकारी संस्थालाई लगानी गरिएकोमा पटकपटक ताकेता र स्थितिबोध गराउँदा गत वर्ष गोरखा जिल्लाका त्रिवेणी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि. बाट ब्याज रकम रु १००,००० (अक्षेरेपी रुपैयाँ एक लाख मात्र।) उठेको र त्रिवेणी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि. सहित घ्यालचोक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि. तथा बर्दिया जिल्लाको सानोश्री दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.ले गरी कूल जम्मा रु. १०,३३,२३२/९६ (अक्षेरेपी रुपैयाँ दशलाख तैत्तीस हजार दुई सय बत्तीस र पैसा छ्यानब्बे मात्र।) सावा र सोको ब्याज हालसम्म पनि बाँकी बक्यौता भुक्तानी नगरेकाले समयमै भुक्तानी गर्न गत वर्षको प्रतिवेदनमा समेत उल्लेख गरेकोमा हालसम्म पनि असुली नभएको हुँदा असुलीका लागि तत्काल आवश्यक प्रकृया चाल्नुपर्ने देखिन्छ।

५. सहकारी विभागबाट जारी गरिएको मापदण्डहरुको पालनापूर्ण रुपमा भएको।

६. सहकारी विभाग वा सम्बन्धीत निकायबाट समय समयमा अनुगमन गरी दिइएको प्रतिबेदन अनुसारका सुझाव, निर्देशन कार्यान्वयन भएको।

७. पदाधिकारीहरुको पारिश्रमिक, यातायात खर्च र अन्य सुबिधाको बिवरण

क) पारिश्रमिक : नभएको

ख) यातायात खर्च : संघको काममा खटिदा उपलब्ध स्रोत साधनको परिधिमा रही स्वीकृत न्यूनतम स्थानीय परिवहन खर्च उपलब्ध गराउने व्यवस्था भएको ।

ग) अन्य सुबिधा : कार्यालयको कामको सिलसिलामा बाहिर जाँदा संघको कर्मचारी तथा आर्थिक प्रशासन नियमावली बमोजिम व्यवस्था भएको ।

८. कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी व्यवस्था :

क) साधारण सभाबाट पारित कर्मचारी सम्बन्धी नियमावली : भएको । नियमावली परिमार्जन गरी लागु गर्दै लगिएको देखिन्छ ।

ख) भर्ना प्रकृया पारदर्शी र प्रतिस्पर्धी भएको : यद्यपी संघको लक्ष्य उद्देश्य एवं कार्य अनुसार आवश्यक पर्ने कर्मचारी स्थायी रुपमा टिकाउने संघको स्थायी स्रोत साधनको विकास दीर्घकालीन विकासको रणनीति बनाई कार्यक्रम तय गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

ग) व्यवस्थापन प्रमुखको योग्यता र क्षमता सम्बन्धी विवरण : संघमा हाल कार्यरत व्यवस्थापक संघको कार्यलय व्यवस्थापन, कर्मचारी परिचालन र समन्वयका साथै प्रविधिमा समेत कुशल, दक्षर अनुभवी रहेको देखिन्छ ।

घ) कर्मचारी भर्ना प्रकृया : संघको कर्मचारी तथा प्रशासन नियमावली बमोजिम हुने गरेको ।

९. व्यवसाय तथा प्रबर्द्धनात्मक कार्यक्रम :

क) व्यवसाय प्रबर्द्धनको लागि तालिम गोष्ठी, सेमिनार, अन्तक्रिया संचालन गर्दा आम्दानीको श्रोत बृद्धि गर्ने हेतुका साथ संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

ख) व्यवसाय प्रबर्द्धनको कार्यहरु गर्दा सदस्य संस्थाहरुसंग शेवा शुल्क लिएर स्थायी आय श्रोतको विकास गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ग) परीयोजनाको काम दुग्ध उत्पादन क्षेत्रमा गरी उत्पादकत्व बढाई दुग्ध उत्पादक कृषकरुको आयआर्जन वृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

घ) डेरी एशोशिएसन र प्राइभेट डेरीहरुसँगको सहकार्यमा दूधको भुक्तानीको बारेमा सरकारसँग समन्वय गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

ङ) स्थायी आय श्रोतको पहिचान सम्बन्धमा : संघले आफ्नो श्रोत साधन एवं संभाव्य बाहृय श्रोत समेतको परिचालन गरी सहकारी व्यवसायिक परियोजना सञ्चालन गरी स्थायी स्रोतको बृद्धि विकास गर्नका लागि आवश्यक निर्णय गरी त्यसलाई अघि बढाउन संघको सकृयता बढाउनु पर्ने देखिन्छ ।

च) प्रदेश स्तरीय दुग्धजन्य पदार्थ सम्बन्धि तालिमको व्यवस्थापन गरी दूधको बजारीकरणका लागि समन्वयकारी भूमिका खेल्नुपर्ने देखिन्छ ।

छ) दुग्ध संघ प्रति सदस्य संघ संस्थाहरुको विश्वास जित्ने कार्यक्रम अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

ज) नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी मन्त्रालयसँग समन्वय गरी हरेक जिल्लामा उत्पादन कार्यक्रममा जोड्नका लागि पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

झ) जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थाहरुलाई समन्वय गरी उत्पादन तालिममा स्थानिय पालिकाहरुमा पत्रचार गर्नुपर्ने ।

१०. लेखा समितिले उल्लेख गर्न चाहेका विषयहरु :

- युवा तथा साना व्यवसायी स्वराजेगार कोष तथा अन्य वित्तीय निकायहरुसँग समन्वय गरी रकम निकासा गराई संघ/संस्थाहरुलाई लगानी गर्न पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

११. बिगतमा लेखा समितिले दिएको सुझावहरु कार्यान्वयन सम्बन्धमा :

क) युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषबाट थोक कर्जा लिई संघले लगानी गरेको कर्जा असुलीका लागि कानुनी प्रक्रिया अगाडि बढाई तत्काल असुली गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

ख) संघलाई जीवित राख्नकालागि व्यवसायिकता तर्फ अघि बढ्नु नितान्त आवश्यक भैसकेको र मौसमले दूधको उत्पादन र बजारीकरणमा असर गर्ने हुनाले सो को नियमितता एवं किसानको बजार ग्यारेण्टी तथा स्थायी स्रोतको विकासका लागि संघको स्थापनादेखि वर्तमान अवस्था सम्म आइपुग्दा संघको विकास र अग्रगतिका लागि योगदान गर्ने अग्रज तथा सहयोगी निकायहरुको योगदानको कदर गर्दै उहाँहरुको सल्लाह एवं सुझावकै आधारमा संघको अगुवाई एवं सहकारी साझेदारीमा दुग्ध जन्य कारखानाको स्थापना शुरु गरेकोमा यसमा संघ सकृय रहनु पर्ने देखिन्छ ।

ग) लामो समयदेखि संघको फछ्र्यौट हुनबाँकी पेश्की तथा सामानलाई यथासिघ्र फरफारक गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

घ) कोभिड १९ को समस्या केही कम भएपनि संघलाई थप गतिशील र उर्जाशील बनाउनका लागि सदस्य संघ/संस्थाहरुको प्रादेशिक भेला डाकी कार्यक्रम सञ्चालनतथा स्थायी स्रोत जुटाउनका लागि सुझाव संकलन गरी विज्ञ समूहको परामर्श र सहभागितामा सोही अनुरुप कार्यान्वयनको तहमा अघि बढ्नुपर्ने देखिन्छ।

ङ) ७ वटै प्रदेश सरकारसँग दुग्ध उत्पादन र उत्पादन लागतको आधारमा अनुदानको लागि संघले पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ।

च) प्रदेश सरकारले कार्यक्रम बनाउँदा जिल्ला दुग्ध उत्पादक संघसंग समन्वय गरी वार्षिक बजेट बनाउनका लागि दुग्ध संघले पहल लिनुपर्ने देखिन्छ।

छ) दूधको भुक्तानी हरेक १५ दिनमा किस्ता बनाई उपलब्ध गराउन पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ।

ज) हेफर परियोजनाको सहकार्यमा भएका सहकारीहरुको विवरण राखिनुपर्ने देखिन्छ।

झ) संघ/संस्थाको विवरण नविकरणलाई व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ।

ञ) वास्तविक दूध उत्पादन गर्ने सहकारीको संख्या विवरण यकिन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

ट) हेफर परियोजना र विभिन्न गैर सरकारी संस्थाबाट दुग्ध उत्पादक सहकारीमा भएको लगानी विवरणको तथ्याकं राख्नुपर्ने देखिन्छ।

अन्त्यमा,

सहकारी लक्ष्य, उद्देश्य पूरा गर्न सहकारी अभियानको लामो यात्रामा सहभागी हुनु पर्ने कुरालाई पूनः स्मरण गर्दै तपाई सम्पूर्ण सदस्य संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरुमा संघलाई यस अवस्था सम्म ल्याई पुऱ्याउनु भएकोमा सम्पूर्णमा योगदानको कदर गर्दै हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यहाँहरुबाट आगामी दिनमा पनि सहजीकरण, श्रोत परिचालनमा सकारात्मक सद्भाव तथा न्यानो माया प्राप्त हुनेछ भन्ने अपेक्षा सहित प्रतिबेदन यहीं अन्त्य गर्न चाहन्छु। धन्यवाद ॥

निरन्तर सहकार्यको अपेक्षा सहित सहकारी अभिवादन !!!

....	....	....
(श्री पर्शुराम विश्वकर्मा)	**(श्री शिव कोइराला)**	**(श्री नवराज बराल)**
सदस्य	**सदस्य**	**संयोजक**

REGISTERED
AUDITORS

H.K.Adhikari & Associates
Kavre,Panchkhal-3
Firm No. 4905
Pan No. 301108610

COP NO. 302

केन्द्रिय दुग्ध सहकारी संघ लिमिटेड
नयां बानेश्वर काठमाण्डौं
स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिबेदन

१. लेखापरीक्षकको राय

हामीले केन्द्रिय दुग्ध सहकारी संघ लिमिटेड, नयां बानेश्वर काठमाण्डौको (स्थायी लेखा नं ६०१६४८१२४) को यसै सात संलग्न २०८२ आषाढ मसान्तको स्थिति बिवरण र सो मितिमा समाप्त भएको आर्थिक वर्षको नाफानोक्सान विवरण र नगदप्रवाह विवरणको परीक्षण गरी देहाय बमोजिमको प्रतिवेदन पेश गरेका छौ ।

हाम्रो रायमा, लेखापरीक्षणको रायको आधारहरु अनुच्छेद आधारखण्डमा व्याख्या गरिएका कूराहरुले पार्ने असर बाहेक संलग्न बित्तिय विवरणले नेपाल लेखामान तथा प्रचलित लेखापरीक्षण सिद्धान्त र सम्बन्धित ऐन अनुसार २०८२ साल असाढ मसान्त को बासलात तथा सोहि मितिमा समाप्त आर्थिक बर्षको नाफा नोक्सान हिसाब र नगद प्रबाह बिवरणको स्वामित्व कोषमा भएको परिवर्तनको विवरण तथा अनुसूचिहरुले सहकारीको लागि नेपाल बित्तिय प्रतिवेदनको प्रारुप अनुसार यथार्थ चित्रण गर्दछ ।

संघले वित्तिय बिवरणहरु नेपाल वित्तिय प्रतिवेदनमानको व्यवस्था अनुरुप वित्तिय सूचनाको पहिचान, पूर्नस्थापना, प्रस्तुतिकरण र खुलासा गरी तयार गर्नू पर्नेमा सो बमोजिम तयार गरेको छैन । वित्तिय सुचनाको पूर्नस्थापना, प्रस्तुतिकरण र खुलासाको सञ्चित असर सारभुत हुने भएकोले नेपाल वित्तिय प्रतिवेदनमानको व्यवस्था अनुरुप वित्तिय विवरणको राय दिन हामि असमर्थ छौ ।

२. लेखापरीक्षकको रायका आधार

क. प्रमुख लेखा निति तथा अनुसूचि ११ मा देखाईएको ब्याज प्राप्ति रकमलाई आर्जित ब्याज प्रोद्भावी आधारमा लेखाकंन गर्नू पर्नेमा नगद पाप्तिका आधारमा लेखाकंन गर्ने निति रहेको छ जून प्रचलित लेखामान बमोजिम छैन ।

ख. संस्थामा ऋणको म्याद सकिएको तर चूक्ता नभएको पूरानो ऋणको प्रयाप्त कर्जा जोखिमकोषको व्यबस्था गर्नू पर्नेमा सो अनुसार रहेको पाईयो ।

३. वित्तिय विवरण उपर ब्यबस्थापन तथा सूशासनको जिम्मेवारी बहन गरेको उत्तरदायित्व

नेपाल लेखामान, सम्बन्धित ऐन र अन्य नियम कानून अभ्यास अनुरुप वियित्त विवरणहरु तयार पार्ने तथा यथोचित प्रस्तुतिकरण गर्ने र जालसाजी वा त्रूटिका कारणले वित्तिय विवरणहरु सारभूत रुपमा गलत आकडा सहित हून नदिन आवश्यक पर्ने व्यबस्थापनले आवश्यक ठानेमा त्यस्ता आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीहरुको जिम्मेवारी व्यबस्थापनमा रहेको छ ।

वित्तिय विवरणहरु तयार गर्दा संस्थाको अनवरत संचालनको मान्यतामा आधारीत संचनलन हूनसक्ने क्षमताको निर्धारण गर्ने र सो सम्वन्धमा वित्तिय विवरणहरुमा यथोचित खुलासा गर्ने जिम्मेवारी व्यबस्थापनमा रहेको छ । यस जिम्मेवारी अन्तरगत संघलाई खारेजिमा लैजाने अन्य तरिकाले संघ संचालन बन्द गर्ने वा संघ संचालन बन्द गर्ने यथार्थबाबद विकल्प नरहेको अवस्थामा बाहेक वित्तिय विवरणहरु अनवरत संचालनमा रहेको मान्यतामा आधारीत लेखा

प्रणालि अवलम्बन गरी तयार गर्नू पर्दछ । शासकिय भूमिका बहन गर्नेहरुको जिम्मेवारी वित्तिय प्रतिवेदनका प्रक्रियाहरुको निरिक्षण गर्नू समेत हो ।

४. वित्तिय विवरणको लेखापरीक्षणको लागी लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

हाम्रो उधेश्यिय समग्रमा वित्तिय विवरणहरु जालसाजि वा त्रुटिका कारणले गलत आकडासहित प्रस्तुत भएका छैनन् भन्ने कूरामा मानविय आवश्यकता पाप्त गर्नू र लेखापरीक्षणको आधारमा हाम्रो राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नू रहेको छ । मानविय आवश्यकता उच्च तहको आश्वासन हो, तर नेपाल लेखापरिक्षणमान अनुसारको लेखापरीक्षणले सारभुतरुपमा गलत वर्णन भएको अवस्था सधैं पत्ता लगाउ□छ भन्ने प्रत्याभुति होईन । गलत वर्णन एकल वा समष्टिमा जालसाजी वा त्रिटिबाट हून सक्छ र यि वित्तिय विवरणहरुको आधारमा प्रयोगकर्ताहरुले लिने आर्थिक निर्णयलाई प्रभाव पार्छ भन्ने उपयूक्त अपेक्षा गर्न सक्ने अवस्थामा मात्र सो गलत वर्णनलाई सारभूत मानिन्छ ।

हामिले लेखापरीक्षणमान अनूसार लेखा परीक्षण कार्य गर्दा लेखापरीक्षण अवधिभर पेशागत विवेक र व्यवसायिक सन्देह कायम गरेका छौ । यस क्रममा हामिले,

क. जालसाजि वा कूटिका कारणले वित्तिय विवरणहरु सारभुतरुपमा गलत आंकडा सहितको प्रस्तूत हून सक्ने जोखिम पहिचान गरी जोखिमको निर्धारण गरेको, जोखिमको प्रभाव अनूकूलको लेखापरीक्षण विधिको ढांचा तयार गरी त्यसको प्रयोग गरेको र हाम्रो रायको लागि आवश्यक, प्रयाप्त र उपयूक्त प्रमाणहर पाप्त गरेका छौ । जालसाजीमा मिलिभगत, जालसाजी जानिजानी भूल गर्ने काम गलत प्रस्तूति वा आन्तरिक नियन्त्रणको उल्लंघन जस्ता कार्य समावेश हून सक्ने कारण जालसाजीको कारणले हूने सारभूत गलत वर्णन पहिचान हून नसक्ने जोखिम त्रिटिको कारणले हूने सारभूत गलत वर्णन पहिचान हून नसक्ने जोखिम भन्दा बढि हून्छ ।

ख. संघको यथार्थ स्थितिको लागि उपयूक्त हूने लेखा परिक्षण बिधि अवलम्बन गर्न लेखापरीक्षण संग प्रासंगिक आन्तरीक नियन्त्रणको बारेमा बूझ्ने कार्य गरेका छौं तर लेखापरीक्षणको क्रममा आन्तरिक नियन्त्रणको प्रभावकारीता बारे राय ब्यक्त गर्ने उधेश्यिय राखिएको हूदैन ।

ग. संघको वित्तिय विवरण तयार गर्दा व्यवस्थापनले प्रयोग गरेका लेखा नितिहरुको उपयूक्तता, लेखा अनूमानहरुको व्यवहारीकता तथा ती संग सम्वन्धित खूलासाहरुको मूल्याकंन गरेका छौ ।

घ. व्यवस्थापनले प्रयोग गरेको अनवरत संचालन मान्यतामा आधारीत लेखाको उपयूक्तताको बारे र लेखापरीक्षणको क्रममा पाप्त प्रमाणहरुको आधारमा संस्था संचालन अनवरत संचालन मान्यतामा आधारीत रहि संचालन हून सक्ने घटना वा अवस्थाको सारभूत अनिश्चतता रहेको वा नरहेको निष्कर्ष निकालेका छौ । हाम्रो निष्कर्षको आधारमा सारभूत अनिश्चितता रहेमा व्यवस्थापनले वित्तिय विवरणमा सो सन्दर्भमा गरेको खूलासा तर्फ सदस्यहरुको ध्यानाकर्षणको जिम्मेवारी हामीमा रहेको छ । साथै व्यवस्थापनले गरेका खूलासा अप्रयाप्त भएमा हाम्रो प्रतिवेदन परिमार्जन गर्नू पर्ने हून्छ । हाम्रो निष्कर्ष लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन जारी गर्ने मितिसम्म हामिले पाप्त गरेको लेखापरीक्षण प्रमाणमा आधारीत हून्छ । तथापि भविष्यका घटना तथा अवस्थाको कारण पनि संस्थाको अनवरत संचालन मान्यता खण्डित हून सक्छ ।

ङ. व्यवस्थापनबाट वित्तिय विवरणमा गरीएको खूलासाहरु लगायत वित्तिय विवरणको समग्र प्रस्तूतिकरण संरचना र सामाग्रीको मूल्याङ्‌न् गरेका छौ ।

च. लेखापरीक्षणको राय व्यक्त गर्न संघको वित्तिय जानकारी वा व्यवसायिक त्रियाकलापसंग सम्वन्धित पर्याप्त र उपयूक्त प्रमाण पाप्त गरेका छौ ।

शासकिय भूमिका वहन गर्ने समक्ष अन्य व्यहोराको आन्तरीक लेखापरीक्षण गर्ने योजनाबद्ध क्षेत्र र समयावधिका साथै आन्तरिक नियन्त्रणमा रहेको कमि कमजोरी लगायत लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त उल्लेखनिय टिप्पणिहरु सूचित गरेका छौं ।
शासकिय भूमिका वहन गर्नेहरु समक्ष हामिले लेखापरीक्षणको क्रममा स्वतन्त्रतासंग सम्बन्धित प्रासंगिक आचरणको पालना गरेको व्यहोरा उल्लेख गरी विवरण पेश गरेका छौं । यसका अतिरिक्त हाम्रो स्वतन्त्रतालाई प्रभाव पार्ने सबै सम्बन्धहरु र अन्य व्यहोरा र आवश्यकता अनुसार स्वतन्त्रता जगेर्ना गर्न अवलम्बन गरीएका उपाएहरुको बारेमा पनि सूचित गरेका छौं ।

५. अन्य कानूनि तथा नियामकिय आवश्यकता संग सम्बन्धित प्रतिवेदन

सहकारी ऐन २०७४,सहकारी नियमावली २०७५,सहकारी संघ संस्थामा शूसासन प्रवर्द्धनको लागि एकिकृत निर्देसन २०७९ को पालना सम्वन्धि प्रतिवेदन तथा वागमति प्रदेशको संघ संस्था दर्ता, संचालन, लेखापरीक्षण अनुगमन नियमन सम्वन्धि मापदण्ड २०७९ को पालना सम्वन्धि प्रतिवेदन मा ध्यान दिएको पाईयो ।
क. सहकारी विभाग द्धारा जारी गरिएको सहकारी संघसंस्था सूशासन प्रवर्द्धनको लागि एकिकृत निर्देशन २०७९ को बूदा नं २० बमोजिम सहकारी संस्यालेहरुले असल कर्जामा १% कमसल कर्जामा ३५% खराव कर्जामा १००% कर्जा नोक्सानि व्यवस्था गरेकोमा यस संघले प्रयाप्त कोषको व्यवस्था गरेको छ ।

श्री हरिकेशव अधिकारी
एच के अधिकारी एण्ड एसोसिएट्स
रजिष्टर्ड अडिटर्स
मितिः २०८२/०६/२०
स्थानः ललितपूर, नेपाल
UDIN : 251012RA03904KDaWK

केन्द्रिय दुग्ध सहकारी संघ लिमिटेड
नयां बानेश्वर काठमाण्डौ
को लेखा निति तथा लेखा सम्बन्धी टिप्पणी

क) परिचय

श्री केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लिमिटेड सहकारी ऐन २०४८, बमोजिम केन्द्रिय सहकारी विभागमा दर्ता गराई तथा आन्तरिक राजश्व कार्यालय बानेश्वर बाट स्थायी लेखानम्बर प्रमाणपत्र (स्थायी लेखा न ६०१६४८१२४) प्राप्त गरी संचालनमा आएको सहकारी संघ हो । यस संस्थाको कार्यालय काठमाण्डौको नयां बानेश्वरमा रहेको छ । संघको कार्यक्षेत्र नेपाल अधिराज्य भर रहेको छ । यस संघको मुख्य उद्देश्य सदस्य सस्थाबाट बचत रकम संकलन गरी सदस्यसंस्थाहरुलाई नै कर्जा परिचालन गर्ने सदस्य संस्थाको माग र आवस्यकताको आधारमा विविध प्रकारको तालिमको संचालन गर्ने किसानको आवश्यकता र मागलाई राज्य सम्म लौजान पुलको कार्य गर्ने किसानको दुग्ध उत्पादन तथा बजारीकरणमा आवश्यक सहयोग गर्ने हो । संस्थाको आर्थिक कारोबारहरु लेखाको सर्वमान्य सिद्वान्त तथा नेपाल लेखामानअनुसार तयार गरिएका छन् । संस्थाको वित्तिय विवरणहरु तयार पार्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख लेखानितिहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

ख) प्रमुखलेखानितिहरु:

१) सहकारी संघको आर्थिक विवरणहरु अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक लेखाको सर्वमान्य सिद्वान्त, निरन्तरताको सिद्वान्त र सहकारी विभागले जारी गरेका मापदण्डको अधिनमा रहि तयार गरिएको छ ।

२) स्थीर सम्पति लेखांकन तथा ह्रासकट्टी नीति:
सहकारी संघले स्थीर सम्पतिहरु ऐतिहासिक लागत अवधारणाको आधारमा लेखांकन गरेको छ । नेपाल लेखामानले तोके बमोजिम स्थीर सम्पति, उक्त सम्पति प्रयोगमा ल्याउदा सम्मको लागत मुल्यमा पुजीकृत/लेखांकन गर्ने गरिएको छ । संस्थाले स्थीर सम्पत्तिको ह्रासकट्टी आयकर ऐन, २०५८ ले तोकेको दर र पद्धति बमोजिम गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ । सफ्टवेयरलाई समानुपातिकरुपमा पाच बर्ष भित्र अपलेखन गर्ने नीतिलिइएको छ ।

३) आयकर व्यवस्था सम्बन्धिनीति:
संघले *आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची १ को दफा २* बमोजिम तथा सहकारी ऐन २०७४ वा नियमावली २०७५ ले तोके अनुसार कर योग्य आयमा नियम अनुसार ० प्रतिशतका दरले आयकर व्यवस्था गर्ने नीति अपनाएको छ ।

४) लगानी लेखांकन सम्बन्धि नीति:
सहकारी संघले सहकारी ऐन २०७४ र सहकारी मापदण्डको परिधि भित्र रहि लगानी गर्ने नीति लिएको छ ।
संस्थाले संगठित संस्थाको शेयरमा लगानी गरेको रकमलाई परल मुल्यमा लेखांकन गर्ने नीतिअपनाएको छ ।

५) गैह्र बैंकिङ सम्पत्ति:
संघले गैह्र बैंकिङ सम्पत्ति सकार गर्दा गैर बैंकिङ सम्पत्ति सकार गर्नु भन्दा अघिल्लो दिनसम्म सदस्यसंस्थाबाट उठाउन बाँकी रहेको रकमलाई नै गैर बैंकिङ सम्पत्तिको मुल्यमानी लेखाङ्कनगर्ने नीति रहेको छ । संघले सकारेको गैह्र बैंकिङ सम्पत्ति बिक्री गर्दाको समयमा हुने आम्दानी/खर्चको रकमलाई सोही वर्षको नाफा/नोक्सान हिसावमा समायोजन गर्ने निति लिएको छ ।

६) पुँजीकृत गरिने सम्पत्तिहरु सम्बन्धी नीति:
संघले रु २,०००।०० वा सो भन्दा अधिक मुल्य पर्ने स्थिर प्रकृतिको उपकरण, सामान लगायतका सम्पत्तिहरुलाई स्थिर सम्पत्ति अन्तर्गत पुंजीकृत गर्ने नीतिअपनाएको छ ।

७) आम्दानी/खर्च लेखांकन गर्ने नीति:
संघले नेपाल लेखामानअनुसार कुनै पनिआय/खर्चलाई प्रोदभावीआधारमा इच्छअचगर्या ग्रयकम्कन आय/खर्च जनाउने नीति अपनाएको छ । तथापि कर्जा/सापटको ब्याज आम्दानीको सम्बन्धमा भने सहकारी विभागद्वारा जारी *सहकारी*

संघ/संस्थादर्ता, संचालन, लेखा परीक्षण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धि मापदण्ड, २०६८ को दफा २७ अनुसार नगद प्राप्तिको आधारमा मात्र आम्दानी जनाउने नीति लिईएको छ ।

८) कर्जा वा ऋण नोक्सानीकोषको व्यवस्थागर्ने नीति:

संस्थाले सहकारी विभागद्वारा जारी *सहकारी संघ/संस्थादर्ता, संचालन, लेखा परीक्षण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धि मापदण्ड, २०६८ को बुदानम्बर ३८* अनुसार निम्नबमोजिमऋण नोक्सानीकोषको व्यवस्थाकायमगर्ने नितिलिइएको छ ।

क्र.सं.	ऋणको वर्गीकरण	भाखानाघेको अवधि	ऋण नोक्सानीकोषको व्यवस्था
१	असल ऋण	भाखाननाघेको	१ प्रतिशत
२	शंकास्पद ऋण	१ वर्ष सम्मभाखानाघेको	३५ प्रतिशत
३	खराव ऋण	१ वर्ष भन्दा बढी भाखानाघेको	१०० प्रतिशत

९) कर्जाको व्याज तथा सांवा असुलीनीति:

कर्जाको सांवा तथा व्याज रकम असूलउपर गर्दा संघले सम्वन्धित ऋणी संस्थाबाट सर्वप्रथम असूल उपर गर्नु पर्ने व्याज रकम सम्पूर्ण रुपमा असुलउपर भएपछिको अवस्थामा मात्र बांकी रकम सांवामा आवश्यक हिसावमिलान गर्ने नीतिअपनाएको छ ।

१०) खुदनाफा रकमको बांडफांड सम्वन्धि नीति:

संघले प्रत्येक आर्थिक बर्षमा आर्जित खुद मुनाफाको रकमलाई सहकारी ऐन २०७४ वा नियमावली २०७५ ले तोकेको आधारमा कोषको तोकिए अनुसारको शिर्षकमा बांडफांड गर्ने नीति अपनाएको छ । तर हाल सम्म संघले सहकारी ऐन २०७४ वा नियमावली २०७५ अनुसार कोष बाडफाडको स्विकृतीको लागि अनुरोध गरि सहकारी विभागमा पत्र पठाएको भए पनि हाल सम्म विनियमको स्विकृति पत्र नआएकोले कोष विभाजन पुरानो ढाचामा तयार पारीएको छ ।

ग) लेखा सम्बन्धित टिप्पणीहरु :

१ ऋण लगानि विवरण

यस बर्षमा संघले कृर्षी तथा पशुपालन ऋण, अन्तरगत लगानि गरेको छ ।

२ ऋण लगानि तथा असूलिको विवरण

यस आर्थिक बर्षमा संघले विभिन्न क्षेत्रहरुमा लगानि गरि असूलि हुन बाकि सांवा रकम रु १०३३२३२।९६ रहेको छ ।

३ आर्थिक बर्ष भरिमा निक्षेप दायित्व

यस आ. ब. मा संस्थाले विभिन्न शिर्षकहरुमा बचत स्वीकार तथा फिर्ता गरि बाकि बचत रु १२४३४४।३२ रहेको छ ।

__४ लगानि हिसाब__

राष्ट्रिय सहकारी बैंक लि.	२००,०००।००
राष्ट्रिय सहकारी संघ	५००००।००
सहकारी धुलो दुग्ध कारखाना	५०००।००

__५ अपलेखन गर्न बाकि विवरण__

संस्थाको कुनै पनि अपलेखन गर्न बाकि सम्पति छैन ।

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

आ.व. २०८१/२०८२

स्थिति विवरण पत्र (वासलात)

गत वर्ष	विवरण	अनुसूची	यस वर्ष
	पुँजी तथा दायित्व		
२,६२९,१००.००	शेयर पुँजी	१	२,६३९,१००.००
४,७५२,३९०.४१	जगेडा तथा कोषहरु	७	४,७५२,३९०.४१
११९,२७५.१३	बचत हिसाब	२	१२४,३४४.३४
३९,६४२.६६	भुक्तानी दिनुपर्ने हिसाब	९	३८५,२७५.८०
१,०३३,२३२.९६	अन्य दायित्व	१०	१,०३३,२३२.९६
८,५७३,६४१.१६	कुल पुँजी तथा दायित्व		८,९३४,३४३.५१

गत वर्ष	विवरण	अनुसूची	यस वर्ष
	सम्पत्ति		
४,११५,९८६.६६	नगद तथा बैंक मौज्दात	३	५,४५९,०४७.२९
२५५,०००.००	शेयर तथा बचत लगानी हिसाब	६	२५५,०००.००
१,०३३,२३२.९६	ऋण लगानी	४	१,०३३,२३२.९६
३४५,९१९.६२	पाउनुपर्ने हिसाब	८	२७,८१७.७७
३३५,४५०.६७	सम्पत्ति	५	६३१,४४६.२५
२,४०८,०५१.२५	अन्य सम्पत्ति (खुद नोक्सानी)		१,५२७,७९९.२४
८,५७३,६४१.१६	कुल सम्पत्ति		८,९३४,३४३.५१

संलग्न प्रतिवेदनको आधारमा

प्रबन्धक

कोषाध्यक्ष

लेखासंयोजक

अध्यक्ष

लेखापरीक्षक

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल
नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं
आ.ब. २०८१/२०८२
नाफा नोक्सान हिसाब

गत वर्ष	विवरण	अनुसूची	यस वर्ष
३५४,२०७.०८	ब्याज आम्दानी	११	१३१,८८९.१५
(५,७२०.६०)	ब्याज खर्च	१२	(५,९६४.६३)
३४८,४८६.४८	**खुद ब्याज आम्दानी**		**१२५,९२४.५२**
२,७७६,४५३.२८	अन्य सञ्चालन आम्दानी	१३	७,५१३,०५४.००
३,१२४,९३९.७६	**कुल सञ्चालन आम्दानी**		**७,६३८,९७८.५२**
(१,३५४,७३०.४९)	कर्मचारी खर्च	१४	(१,५५९,७७६.२८)
(२,०३७,६७४.०२)	अन्य सञ्चालन खर्च	१५	(५,१९८,९५०.२३)
(२६७,४६४.७५)	**सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था अघिको सञ्चालन मुनाफा**		**८८०,२५२.०१**
-	सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था		-
(२६७,४६४.७५)	**सञ्चालन मुनाफा**		**८८०,२५२.०१**
-	गैह्र सञ्चालन आम्दानी / (नोक्सान)		-
-	सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता		-
(२६७,४६४.७५)	**नियमित कारोबारबाट भएको मुनाफा**		**८८०,२५२.०१**
-	असामान्य कारोबारहरुबाट भएको मुनाफा र (खर्च)		-
(२६७,४६४.७५)	**सम्पूर्ण कारोबार समावेश पछिको खुद मुनाफा**		**८८०,२५२.०१**
(२,१४०,५८६.५०)	**गत वर्षको खुद नोक्सान**		(२,४०८,०५१.२५)
-	कर्मचारी बोनस व्यवस्था		-
-	आयकर व्यवस्था		-
(२,४०८,०५१.२५)	**खुद नाफा / (नोक्सान)**		(१,५२७,७९९.२४)

संलग्न प्रतिवेदनको आधारमा

प्रबन्धक

कोषाध्यक्ष

लेखासंयोजक

अध्यक्ष

लेखापरीक्षक

COP NO. 302

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल
नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं
आ.व. २०८१/२०८२
नगद प्रवाह विवरण

विवरण	यस वर्ष रु
कारोबार संचालनमा नगद प्रवाह	
आय विवरणबाट बचत / (न्यून)	(१,५२७,७९९.२४)
थप ह्रास कट्टि	६३,७२७.९४
	(१,४६४,०७१.३०)
निक्षेप संकलन (चालु दायित्व वृद्धि र (कमि)	५,०६९.२१
भुक्तानी दिनुपर्ने (चालु दायित्व वृद्धि र (कमि)	१,८७३,४३२.३८
बाह्य ऋण (चालु दायित्व वृद्धि र (कमि)	-
प्राप्त गर्नुपर्ने (चालु सम्पत्ति वृद्धि र (कमि)	३१८,१०१.८५
कर्जा लगानी (चालु सम्पत्ति वृद्धि र (कमि)	-
कारोबार संचालनबाट कुल नगद प्रवाह (क)	७३२,५३२.१४
लगानी कारोबारमा नगद प्रवाह	
स्थिर सम्पत्ति वृद्धि / कमी (खरिद / बिक्रि)	(३५९,७२३.५२)
शेयर लगानीमा वृद्धि / कमी (खरिद / बिक्रि)	-
लगानी कारोबारबाट नगद प्रवाह (ख)	(३५९,७२३.५२)
वित्तीय कारोबारमा नगद प्रवाह	
शेयर पुंजी वृद्धि / कमी (संस्थाको शेयर बिक्रि / शेयर फिर्ता)	१०,०००.००
वित्तीय कारोबारबाट नगद प्रवाह (ग)	१०,०००.००
अन्य कारोबारमा नगद प्रवाह	
कोष हिसाबमा भएको परिवर्तन	८८०,२५२.०१
वित्तीय कारोबारबाट नगद प्रवाह (घ)	८८०,२५२.०१
कुल नगद प्रवाहमा वृद्धि / कमी (ङ=क+ख+ग+घ)	१,२६३,०६०.६३
+ शुरु नगद/बैंक मौज्दात (ङ)	४,१९५,९८६.६६
अन्तिम नगद/बैंक मौज्दात (च=घ+ङ)	५,४५९,०४७.२९

संलग्न प्रतिवेदनको आधारमा

प्रबन्धक

लेखासंयोजक

अध्यक्ष

कोषाध्यक्ष

लेखापरीक्षक

COP NO. 502

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

आ.व. २०८१/२०८२

शेयर पुँजी

अनुसूची १

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
२,६२९,१००.००	शेयर पुँजी	२,६३९,१००.००
२,६२९,१००.००	जम्मा	२,६३९,१००.००

बचत हिसाब

अनुसूची २

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
११९,२७५.१३	बचत हिसाब	१२४,३४४.३४
११९,२७५.१३	जम्मा	१२४,३४४.३४

नगद तथा बैंक मौज्दात

अनुसूची ३

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
-	क. नगद मौज्दात	-
४,११५,९८६.६६	ख. बैंक मौज्दात	५,४५९,०४७.२९
९८,६७५.००	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, सर्लाही चल्ती १२८०००१७९५०१	९८,६७५.००
१०३,९७८.३४	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, बानेश्वर चल्ती १४२००४७७४०१	१०९,९८८.३४
१,३५०,०००.००	राष्ट्रिय सहकारी बैंक, नयाँबानेश्वर आवधिक	१,३५०,०००.००
७८१,१११.४८	राष्ट्रिय सहकारी बैंक, नयाँबानेश्वर बचत १४-८१-६	८११,८२८.३६
१,७९२,६०८.६०	राष्ट्रिय सहकारी बैंक, नयाँबानेश्वर विशेष बचत	२,६१३,१६६.०८
६९,६१३.२४	राष्ट्रिय सहकारी बैंक, कुपण्डोल विशेष बचत	७०,५७६.६५
-	कृषि विकास बैंक, सिनामंगल, चल्ती	३५४,८१२.८६
४,११५,९८६.६६	जम्मा	५,४५९,०४७.२९

ऋण लगानी

अनुसूची ४

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
१,०३३,२३२.९६	ऋण लगानी	१,०३३,२३२.९६
१,०३३,२३२.९६	जम्मा	१,०३३,२३२.९६

सम्पत्ति

अनुसूची ५

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
२४,७३०.८१	कार्यालय फर्निचर तथा सजावट	२०३,७००.७०
१२१,१०४.२८	कम्प्युटर, प्रिन्टर तथा फोटोकपि	२६७,६९२.९४
११,२०६.३१	कार्यालय सामाग्री	८,४०४.७३
१७८,४०९.२७	मेसिनरी औजार	१५१,६४७.८८
३३५,४५०.६७	जम्मा	६३१,४४६.२५

शेयर तथा बचत लगानी हिसाब

अनुसूची ६

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
२००,०००.००	राष्ट्रिय सहकारी बैंक	२००,०००.००
५०,०००.००	राष्ट्रिय सहकारी संघ लि.	५०,०००.००
५,०००.००	सहकारी धुलो दूध कारखाना	५,०००.००
२५५,०००.००	जम्मा	२५५,०००.००

जगेडा तथा कोषहरु

अनुसूची ७

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
४,२१८,८३४.०६	जगेडा कोष	४,२१८,८३४.०६
५३३,५५६.३५	विविध कोष हिसाब	५३३,५५६.३५
४,७५२,३९०.४१	जम्मा	४,७५२,३९०.४१

पाउनुपर्ने हिसाब

अनुसूची ८

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
३,०००.००	नेपाल टेलिकम धरौटी	३,०००.००
४,७१५.००	लोक बहादुर खड्का	४,७१५.००
३००,०००.००	पेश्की सापटी (राम प्र. आचार्य)	-
-	सुनिता थापा	३१९.३९
३८,२०४.६२	अग्रिम कर	१९,७८३.३८
३४५,९१९.६२	जम्मा	२७,८१७.७७

भुक्तानी दिनुपर्ने हिसाब

अनुसूची ९

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
२५,०००.००	लेखापरीक्षण शुल्क	२५,०००.००
१३,७८४.५७	प्रबन्धक	५,१४३.९६
८५८.०९	ब्याज कर	-
-	कर्मचारी तलब	१३९,०३१.८४
-	अरुण पाठक (घरभाडा)	५४,६००.००
-	हेब्सा इलेक्ट्रोनिक्स प्रा.लि.	३४,०००.००
-	एस.एस. इन्जिनियरिङ एण्ड रिसर्च	२५,५००.००
-	जम्मर बहादुर कुँवर	१०२,०००.००
३९,६४२.६६	जम्मा	३८५,२७५.८०

अन्य दायित्व

अनुसूची १०

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
१,०३३,२३२.९६	खराब कर्जाका लागि व्यवस्था	१,०३३,२३२.९६
१,०३३,२३२.९६	जम्मा	१,०३३,२३२.९६

ब्याज आम्दानी

अनुसूची ११

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
१००,०००.००	ऋणबाट ब्याज प्राप्त	-
२५४,२०७.०८	बैंकबाट प्राप्त ब्याज	१३१,८८९.१५
३५४,२०७.०८	जम्मा	१३१,८८९.१५

ब्याज खर्च

अनुसूची १२

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
५,७२०.६०	बचतमा ब्याज खर्च	५,९६४.६३
५,७२०.६०	जम्मा	५,९६४.६३

अन्य सञ्चालन आम्दानी

अनुसूची १३

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
१४२,०००.००	सेवा शुल्क	३८९,५००.००
-	प्रवेश शुल्क	१,०००.००
-	माल सामान बिक्रि	-
२,३८२,९३२.००	कार्यक्रम सहयोग	६,७३०,१९७.००
२५१,५२१.२८	विविध आम्दानी	३९२,३५७.००
२,७७६,४५३.२८	जम्मा	७,५१३,०५४.००

कर्मचारी खर्च

अनुसूची १४

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
१,१६०,१३०.४९	पारिश्रमिक खर्च	१,३३४,५७३.८७
१९४,६००.००	कर्मचारी हितकोष	२२५,२०२.४१
१,३५४,७३०.४९	जम्मा	१,५५९,७७६.२८

अन्य सञ्चालन खर्च

अनुसूची १५

गत वर्ष	विवरण	यस वर्ष
-	माल सामान खरीद	-
१५८,४००.००	घर भाडा	२१८,४००.००
८०,३९०.००	स्टेशनरी तथा मसलन्द	११५,१५०.००
४५,७७०.२८	अतिथी सत्कार खर्च	८०,२७३.००
१६,८१५.००	टेलिफोन	२२,५००.००
१७१,५३०.००	इन्धन खर्च	१६४,०७५.००
५,२६०.००	मर्मत खर्च	२,३४५.००
२५,०००.००	लेखापरीक्षण शुल्क	२८,२५०.००
८०,२१०.००	साधारण सभा खर्च	११३,८७८.००
८३,८३१.१६	ह्रास कट्टि	६३,७२७.९४
८,१४०.००	विद्युत तथा पानी खर्च	८,३८०.००
७९०.००	सरसफाई खर्च	१,६३०.००
१,२८६,१७६.००	कार्यक्रम सञ्चालन खर्च (सहयोग अन्य निकाय)	४,२३५,३४६.६२
५,०००.००	महासंघ सदस्यता खर्च	५,०००.००
-	विज्ञापन खर्च	२१,५२६.००
७०,३६१.५८	विविध खर्च	११८,४६८.६७
२,०३७,६७४.०२	जम्मा	५,१९८,९५०.२३

संलग्न प्रतिवेदनको आधारमा

प्रबन्धक

लेखासंयोजक

कोषाध्यक्ष

अध्यक्ष

लेखापरीक्षक

COP NO. 302

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

आ.व. २०८१/२०८२

बचत बाँडफाँड विवरण

अनुसूची १६

सि.नं.	विवरण		२०८०/२०८१	२०८१/२०८२	जम्मा
१	जगेडा कोष	०.२५	४,२१८,८३४.०६		४,२१८,८३४.०६
	बाकि रकम	०.७५	५३३,५५६.३५		५३३,५५६.३५
२	संरक्षित पुँजीफिर्ता कोष	०.२५	-		-
३	सहकारी प्रवर्द्धन कोष	०.०५	३,२१७.५९		३,२१७.५९
	जम्मा रकम		४,७५२,३९०.४१		४,७५२,३९०.४१
	जम्मा				
	अन्यकोष बाँडफाँड				
३	शेयर लाभांश कोष	०.५५	-	-	-
४	कर्मचारी बोनस कोष	०.१०	-	-	-
५	घाटा पूर्ति कोष	०.०५	१६३,०६५.८४	-	१६३,०६५.८४
६	सहकारी शिक्षा कोष	०.१०	१३०,८८९.९६	-	१३०,८८९.९६
७	सामुदायिक विकास कोष	०.१०	१३०,८८९.९६	-	१३०,८८९.९६
८	डुबन्त ऋण कोष	०.१०	१०५,४९३.००	-	१०५,४९३.००
	जम्मा	१.००	५३०,३३८.७६	-	४,७५२,३९०.४१

प्रबन्धक

लेखासंयोजक

कोषाध्यक्ष

अध्यक्ष

लेखापरीक्षक

COP NO. 302

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

आ.व. २०८१/२०८२

अनुसूची १७

ह्रासकट्टी विवरण

क.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	गत बर्षको	यस बर्षको	जम्मा	ह्रासकट्टी रकम	बाँकी रकम
१	कार्यालय फर्निचर तथा सजावट	-	-	१६,४०१.०२	१९१,३९९.९८	२०७,८०१.००	४,१००.३०	२०३,७००.७०
१.१	कार्पेट	मिटर	३७	२,५५४.१८	-	२,५५४.१८	६३८.५५	१,९१५.६३
१.२	कुर्सी	थान	६	२,२२२.५०	-	२,२२२.५०	५५५.६३	१,६६६.८७
१.३	फाइल र्‍याक (सीसा)	सेट	१	१,५३५.०६	-	१,५३५.०६	३८३.७७	१,१५१.२९
१.४	कारयकारी घुम्ने कुर्सी	थान	१	१,४५१.६४	-	१,४५१.६४	३६२.९१	१,०८८.७३
१.५	पर्दा	थान	१४	१,०७७.४७	-	१,०७७.४७	२६९.३७	८०८.१०
१.६	सोफा	सेट	१	१,१२६.२७	-	१,१२६.२७	२८१.५७	८४४.७०
१.७	टेबल नयाँ	थान	१	१,००१.१२	-	१,००१.१२	२५०.२८	७५०.८४
१.८	काठको र्‍याक (ठूलो)	सेट	१	१,००१.१२	-	१,००१.१२	२५०.२८	७५०.८४
१.९	स्टील दराज	सेट	२	९३४.३९	-	९३४.३९	२३३.६०	७००.७९
१.१०	टेबल (३ घर्रा भएको)	थान	२	८००.९०	-	८००.९०	२००.२३	६००.६७
१.११	फाइल र्‍याक (स्टील)	सेट	१	७३४.१६	-	७३४.१६	१८३.५४	५५०.६२
१.१२	टेबल (२ घर्रा भएको)	थान	१	१६०.१८		१६०.१८	४०.०५	१२०.१३
१.१३	टेबल (२ तिर घर्रा भएको)	थान	१	४६७.१९	-	४६७.१९	११६.८०	३५०.३९
१.१४	ह्वाइट बोर्ड	थान	२	४००.४५	-	४००.४५	१००.११	३००.३४
१.१५	सूचना पाटी	थान	१	३३३.७०	-	३३३.७०	८३.४३	२५०.२७
१.१६	टी टेबल	थान	१	२००.२३	-	२००.२३	५०.०६	१५०.१७
१.१७	बेन्च	थान	१	२००.२३	-	२००.२३	५०.०६	१५०.१७
१.१८	काठको र्‍याक (सानो)	थान	१	२००.२३	-	२००.२३	५०.०६	१५०.१७
१.१९	घुम्ने कुर्सी	थान	४	-	९०,४००.००	९०,४००.००	-	९०,४००.००
१.२०	टेबल नयाँ	थान	२	-	६०,०००.००	६०,०००.००	-	६०,०००.००

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं

आ.व. २०८१/२०८२

अनुसूची १७

ह्रासकट्टी विवरण

क.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	गत वर्षको	यस वर्षको	जम्मा	ह्रासकट्टी रकम	बाँकी रकम
१.२१	स्टिल दराज ([illegible])	थान	१	-	१५,९९९.९९	१५,९९९.९९	-	१५,९९९.९९
१.२२	काठको दराज	थान	१	-	२४,९९९.९९	२४,९९९.९९	-	२४,९९९.९९
२	कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपि	-	-	१२०,२४८.६३	१७७,४९८.९८	१२०,२४८.६३	३०,०६४.६७	२६७,६९२.९४
२.१	डेल ल्यापटप	सेट	१	६,००६.७७	-	६,००६.७७	१,५०१.६९	४,५०५.०८
२.२	डेस्कटप नयाँ	सेट	१	२,६०२.९३	-	२,६०२.९३	६५०.७३	१,९५२.२०
२.३	डेस्कटप पुरानो	सेट	१	१,३५१.५२	-	१,३५१.५२	३३७.८८	१,०१३.६४
२.४	एच.पि.प्रिन्टर	सेट	१	१,३३४.८३	-	१,३३४.८३	३३३.७१	१,००१.१२
२.५	ब्रदर एच.एल.डी. प्रिन्टर (२७००)	सेट	१	३,५३७.३२	-	३,५३७.३२	८८४.३३	२,६५२.९९
२.६	ब्रदर एच.एल.डी. प्रिन्टर (२५४०)	सेट	१	७,७५१.९५	-	७,७५१.९५	१,९३७.९९	५,८१३.९६
२.७	डेस्कटप (डेल)	सेट	१	१५,१८७.१८	-	१५,१८७.१८	३,७९६.८०	११,३९०.३८
२.८	ल्यापटप (एसर)	सेट	१	४२,१८७.५०	-	४२,१८७.५०	१०,५४६.८८	३१,६४०.६२
२.९	डेस्कटप (एच.पि.)	सेट	१	३१,७१७.६९	-	३१,७१७.६९	७,९२९.४२	२३,७८८.२७
२.१०	ब्रदर एच.एल. (२३२०)	सेट	१	८,५८०.९४	-	८,५८०.९४	२१४५.२४	६,४३५.७०
२.११	डेल ल्यापटप (I5 १२th)	सेट	१	-	९७,९९९.९९	९७,९९९.९९	-	९७,९९९.९९
२.१२	ब्रदर प्रिन्टर (१५१०)	सेट	१	-	२९,९९८.९९	२९,९९८.९९	-	२९,९९८.९९
२.१३	टिभि ४३ इन्च	सेट	१	-	४९,५००.००	४९,५००.००	-	४९,५००.००
३	कार्यालय सामग्री	-	-	११,२०६.३१	-	११,२०६.३१	२,८०१.५८	८,४०४.७३
३.१	सफ्टवेयर	सेट	१	३,९७८.२३	-	३,९७८.२३	९९४.५६	२,९८३.६७
३.२	यु.पि.एस.	सेट	१	२,३३७.०१	-	२,३३७.०१	५८४.२५	१,७५२.७६
३.३	क्यामरा	सेट	१	१,३३१.५०	-	१,३३१.५०	३३२.८८	९९८.६२
३.४	मोबाइल सेट	सेट	१	३,५५९.५७	-	३,५५९.५७	८८९.८९	२,६६९.६८
४	मेसिनरी औजार	-	-	१७८,४०९.२७	-	१७८,४०९.२७	२६,७६१.३९	१५१,६४७.८८
४.१	मोटरसाइकल (लोक ब. खड्का)	थान	१	१,३२७.७८	-	१,३२७.७८	१९९.१७	१,१२८.६१
४.२	मेसिनरी औजार ([illegible])	सेट	१	१७७,०८१.४९	-	१७७,०८१.४९	२६,५६२.२२	१५०,५१९.२७
	कुल जम्मा	-		३२६,२७५.२३	३६८,८९८.९६	५१७,६७५.२१	६३,७७७.९४	६३१,४४६.२५

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल
नयाँबानेश्वर-३१, काठमाडौं
कर्जा तथा निक्षेप विवरण
२०८२ आषाढ ३१

अनुसूची १८

क.सं.	संस्थाको नाम	बाँकी ऋण रकम	गत वर्षको बचत	यस वर्षको ब्याज	ब्याज कर	यस वर्षको बचत
१	जनप्रिय दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,७७१.१९	३८८.५६	५८.२८	८,१०१.४७
२	सानोश्री दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	३८८,२९४.५०	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
३	डुमरवाना दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
४	ध्यालचोक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	७६,२८३.४६	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
५	त्रिवेणी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	५६८,६५५.००	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
६	पुनरबास दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	८,३८३.०४	४१९.१५	६२.८७	८,७३९.३२
७	दुम्सी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
८	सेवर दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
९	देवदह दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
१०	म्याग्दे दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
११	प्रगति दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
१२	चारकुने दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
१३	भगवति दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
१४	लालपुर दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,७३५.५५	३८६.७८	५८.०२	८,०६४.३१
१५	श्रीकृष्णगोपाल दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	७,६९७.८६	३८४.८९	५७.७३	८,०२५.०२
१६	जानकी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	-	३,०११.०३	१५०.५५	२२.५८	३,१३९.००
	जम्मा	१,०३३,२३२.९६	११९,२७५.१३	५,९६३.७२	८९४.५१	१२४,३४४.३४

प्रबन्धक

कोषाध्यक्ष

लेखासंयोजक

अध्यक्ष

लेखापरीक्षक

दुग्ध सहकारी संघमा आवद्ध दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्थाहरू

क्र.सं.	जिल्ला	संस्था	खारेज	संघ	खारेज	संघका अध्यक्ष वा संघ नभएकोमा सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.	संघ व्यवस्थापक	सम्पर्क नं.
६	प्रदेश नं. १	१११	५	६	-				
१	इलाम	५०		१		हेम कट्टेल	९८४२७३०५०८	पशुराम घिमिरे	९८४२६३५०७८
२	झापा	१३		१		प्रेम बहादुर पोखरेल	९८१७९५७२९६	शरण कुमार पराजुली	९८५२६७५२७७
३	तेह्रथुम	५	१	१		बुद्धिमान खुलाल	९८४२२५३१५४		
४	धनकुटा	९		१		नारद बहादुर कट्टुवाल	९८५२०५०९९१	रोम बाजिम्पाट	९८४२११२०२१
५	मोरङ	२३	४	१					
६	सुनसरी	११		१		राजेन्द्र धमला	९८४२०३६३८४	देवी खनाल	९८०५३४२२३५
७	प्रदेश नं. २	८५	२	६	-				
७	धनुषा	२		१		रामबाबु यादव	९८४४०२५६४९	प्रदिप कुमार यादव	९८४४०२८२७१
८	पर्सा	२							
९	बारा	१०		१		पुरुषोतम भट्टराई	९८५५०१४०८१	सौरभ अधिकारी	९८५५०५९०५९
१०	महोत्तरी	१३	२	१				रमेश कुमार सिंह	९८४४०५८२११
११	रौतहट	२२		१		कृष्ण प्रसाद अधिकारी	९८५५०४१७७२	सेखफकिर (सगिर)	९८४५१६१७८२
१२	सप्तरी	१		१		दिपेन्द्र आचार्य	९८४२८२०२५७	जगनाथ मण्डल	९८०५९०५४५८
१३	सर्लाही	३५		१		सुरेश कार्की	९८५४०३५४१८		
१२	प्रदेश नं. ३	४३०	७	१०	-				
१४	काठमाडौं	११		१		मधु तिवारी	९८४१३६९०७२		
१५	काभ्रेपलाञ्चोक	१३७		१		नारायण प्रसाद बडाल	९८४१२७१९५४		
१६	चितवन	९२		१		किशोर बगाले	९८४५१०९९६२	जनार्दन पौडेल	९८५५०६३३७१
१७	दोलखा			१		धन बहादुर तामाङ	९८४४१९६३४३	राजिव	९८५१२९४०५२
१८	धादिङ्ग	११	१	१		रामचन्द्र पण्डित	९८४१७६४७९६	पुरुषोत्तम आचार्य	
१९	नुवाकोट	१०				अर्जुन न्यौपाने	९८४१३०५६७४		
२०	भक्तपुर	११		१		हरी नेपाल	९८५१३२२२८९	नवराज थापा	९८१८८६३७८२
२१	मकवानपुर	४५	६	१		हरि प्रसाद कँडेल	९८५५०७४३००	दामोदर अधिकारी	९८४५१०४३५५
२२	रामेछाप	१				भोला प्रसाद कडरीया	९८५४०४०८१६		
२३	ललितपुर	३५		१		कृष्ण प्रसाद सापकोटा	९८५१०९२८९०	अनुप घिमिरे	९८४१९९९३३०
२४	सिन्धुपाल्चोक	६८		१		झनक तिमल्सिना	९८५१२१०९३७		
२५	सिन्धुली	९		१		नवराज गजुरेल	९८४४०७५९६९		
८	प्रदेश नं. ४	९७	८	७	-				
२६	कास्की	१४	१	१		नवराज बराल	९८४६२१३३०६	भोजराज घिमिरे	९८४६०३४९८३
२७	गोरखा	१६		१		बाबुराम अधिकारी	९८४६०८९५१३		
२८	तनहुँ	२२	२	१		अम्मर बहादुर कुँवर	९८५६०६०६३६	राजु भुजेल	९८४६२४५३३७
२९	पर्वत	१		१					
३०	पूर्व नवलपरासी	१०		१		रुद्र प्रसाद सुवेदी	९८५५०१९४७२		
३२	बाग्लुङ्ग	७		१		दिपक गौतम	९८५७६३१३३०	बैकुण्ठ प्र. शर्मा	९८४७६२८४०२
३२	लमजुङ्ग	१							
३३	स्याङ्जा	२६	५	१		ढाकाराम अर्याल	९८५६०३०५११	छविलाल खराल	९८४६०७२४५८
७	प्रदेश नं. ५	८५	१०	६	१				
३४	कपिलवस्तु	५	२	१	१				
३५	दाङ	८							
३६	पश्चिम नवलपरासी	६		१		पूर्ण प्रसाद तिमल्सिना	९८५७०८०५२७	विष्णु पाण्डे	९८५७०८०७९८
३७	पाल्पा	२०	८	१		रामजी घिमिरे	९८४७४१९१०१		
३८	बर्दिया	७		१		पवन कुमार यादव	९८४८२३८०८९		
३९	बाँके	६		१		पुर्ण प्रसाद अधिकारी	९८४८०३०८१७	चन्द्रलाल तिवारी	९८४८०४३६२९
४०	रुपन्देही	३३		१		जागेश्वर पंगेनी	९८५७०२२२९६		
२	प्रदेश नं. ६	१७	-	१	-				
४१	कालिकोट	१							
४२	सुर्खेत	१६		१		पंख बहादुर खड्का	९८४८०६९८८३	लाल बहादुर डि.सी.	९८४८१९७८३३
३	प्रदेश नं. ७	१०	-	१	-				
४३	कञ्चनपुर	४				भरत विष्ट	९८६५९८२०७२	एककुमार श्रेष्ठ	९८५८७५०७७५
४४	कैलाली	६				नन्दलाल भट्ट	९७४९००४९०४		
४५	डडेलधुरा			१		पदमसिंह खाती	९७४९५०३७३९	गगन सिंह	९८४८७७७०५४
४५	जम्मा	८३५	३२	३७	१	हालसम्म सदस्यता विस्तार ४५ जिल्लामा संघ ३७ र संस्था ८३५ गरी कूल ८७२ मध्ये १ संघ र ३२ संस्था खारेज। हाल सक्रिय सदस्य संघ ३६ र संस्था ८०३ गरी कूल ८३९			
		८०३		३५					

सदस्य जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघहरू

क्र.सं.	संघ संस्थाको नाम	ठेगाना	प्रदेश	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं.	व्यवस्थापकको नाम	सम्पर्क नं.
१	चितवन जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	भरतपुर, चितवन	बागमती प्रदेश	किशोर बगाले	९८४५१०९९६२	जनार्दन पौडेल	९८५५०६३३७१
२	सर्लाही जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	मंलगवा, सर्लाही	मधेश प्रदेश	सुरेश कार्की	९८५४०३५४१८		
३	काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	पाँचखाल, काभ्रे	बागमती प्रदेश	नारायण प्रसाद बडाल	९८४१२७१९५४		
४	रुपन्देही जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	बुटवल, रुपन्देही	लुम्बिनी प्रदेश	जागेश्वर पंगेनी	९८५७०२२२९६		
५	रौतहट जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	चन्द्रनिगाहपुर, रौतहट	मधेश प्रदेश	कृष्ण प्रसाद अधिकारी	९८५५०४१७७२	सगिर (सेखफकिर)	९८४५१६१७८२
६	पाल्पा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	तानसेन न.पा., पाल्पा	लुम्बिनी प्रदेश	रामजी घिमिरे	९८४७४१९१०१		
७	मकवानपुर जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	हेटौडा न.पा, मकवानपुर	बागमती प्रदेश	हरि प्रसाद कंडेल	९८५५०७४३००	दामोदर अधिकारी	९८४५१०४३५५
८	स्याङजा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	स्याङजा	गण्डकी प्रदेश	ढाकाराम अर्याल	९८५६०३०५११	छविलाल खराल	९८४६०७२४५८
९	बाँके जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	नेपालगन्ज, बाँके	लुम्बिनी प्रदेश	पूर्ण प्रसाद अधिकारी	९८४८०३०८१७	चन्द्रलाल तिवारी	९८४८०४३६२९
१०	मोरङ जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	बिराटनगर, मोरङ	कोशी प्रदेश				
११	तनहूँ जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	दमौली, तनहुँ	गण्डकी प्रदेश	अम्मर बहादुर कुँवर	९८५६०६०६३६	राजु भुजेल	९८४६२४५३३७
१२	महोत्तरी जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	गौशाला, महोत्तरी	मधेश प्रदेश			रमेश कुमार सिंह	९८४४०५८२११
१३	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	सिन्धुपाल्चोक	बागमती प्रदेश	झनक तिमल्सिना	९८५१२१०९३७		९८५११६५२१३
१४	पर्वत जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	पर्वत	गण्डकी प्रदेश				
१५	जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि., नवलपुर	सुनवल ४, पूर्व नवलपरासी	गण्डकी प्रदेश	रुद्र प्रसाद सुवेदी	९८५५०१९४७२		
१६	इलाम जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	इलाम	कोशी प्रदेश	हेम कट्टेल	९८४२७३०५०८	पशुराम घिमिरे	९८४२६३५०७८
१७	सुर्खेत जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	सुर्खेत	कर्णाली प्रदेश	पंख बहादुर खड्का	९८४८०६९८८३	लाल बहादुर डि.सी.	९८४८१९७८३३
१८	धादिङ जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	धादिङ	बागमती प्रदेश	रामचन्द्र पण्डीत	९८४१७६४७९६		
१९	भक्तपुर जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	भक्तपुर	बागमती प्रदेश	हरि प्रसाद नेपाल	९८५१३२२२८९	नवराज थापा	९८१८८६३७८२
२०	ललितपुर जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	ललितपुर	बागमती प्रदेश	कृष्ण प्रसाद सापकोटा	९८५१०९२८९०	अनुप घिमिरे	९८४१९९९३३०
२१	सुनसरी जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	सुनसरी	कोशी प्रदेश	राजेन्द्र धमला	९८४२०३६३८४	देवी खनाल	९८०५३४२२३५
२२	झापा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	तोपगाछी ६, झापा	कोशी प्रदेश	प्रेम बहादुर पोखरेल	९८१७९५७२९६	शरण कुमार पराजुली	९८५२६७५२७७
२३	कपिलवस्तु जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	मोतीपुर, कपिलवस्तु	लुम्बिनी प्रदेश				
२४	गोरखा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	घ्यालचोक, गोरखा	गण्डकी प्रदेश	बाबुराम अधिकारी	९८४६०८९५१३		
२५	तेह्रथुम जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	शूक्रबारे बजार, तेह्रथुम	कोशी प्रदेश	बुद्धिमान खुलाल	९८५२०४९७५४		
२६	धनकुटा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	धनकुटा	कोशी प्रदेश	नारद बहादुर कटुवाल	९८५२०५०९९१	रोम बहादुर बाजिम्पाट	९८४२११२०२१
२७	सप्तरी जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	सप्तरी	मधेश प्रदेश	दिपेन्द्र आचार्य	९८४२८२०२५७	जगनाथ मण्डल	९८०५९०५४५८
२८	बागलुङ जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	बा.न.पा. २, बागलुङ	गण्डकी प्रदेश	दिपक गौतम	९८५७६३१३३०	बैकुण्ठ प्रसाद शर्मा	९८४७६२८४०२
२९	डडेलधुरा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	अमरागडी ६, डडेलधुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश	पदम सिंह खाती	९७४९५०३७३९	गगन सिंह	९८४८७७७०५४
३०	काठमाण्डौं जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	काठमाण्डौं	बागमती प्रदेश	मधु तिवारी	९८४१३६९०७२		
३१	दोलखा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	भी.न.पा. १० चरिकोट दोलखा	बागमती प्रदेश	धन बहादुर तामाङ	९८४४१९६३४३	राजिव	९८५१२९४०५२
३२	सिन्धुली जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	सिन्धुली गढी ८, सिन्धुली	बागमती प्रदेश	नवराज गजुरेल	९८४४०७५९६९		
३३	बर्दिया जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	गुलरिया, बर्दिया	लुम्बिनी प्रदेश	पवन कुमार यादव	९८४८२३८०८९		
३४	बारा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	निजगढ, बारा	मधेश प्रदेश	पुभषोत्तम भट्टराई	९८५५०१४०८१	सौरभ अधिकारी	९८५५०५९०५९
३५	धनुषा जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.	धनुषा	मधेश प्रदेश	रामबाबु यादव	९८४४०२५६४९	प्रदिप कुमार यादव	९८४४०२८२७१
३६	सप्तगण्डकी दुग्ध संघ लि. कास्की	कास्की	गण्डकी प्रदेश	नवराज बराल	९८४६२१३३०६	भोजराज घिमिरे	९८४६०३४९८३
३७	नवलपरासी जिल्ला दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ लि.,	बर्दघाट, नवलपरासी	लुम्बिनी प्रदेश	पूर्ण प्र. तिमल्सिना	९८५७०८०५२७	बिष्णु पाण्डे	९८५७०८०७९८

केन्द्रीय दुग्ध सहकारी संघ लि. नेपाल सदस्य दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्थाको हितमा सदैव समर्पित रहेको छ । संघबाट नियमित रूपमा सेवा प्राप्त गर्न अवश्य सम्पर्क राख्नुहोला ।

संघका केही झलकहरू

संघका केही झलकहरू